

A tannenbergi ütközet elesett hősei között...**Hindenburg vezértábor-
nagy örök pihenőre tért****Negyedmillió résztvevő a temetésen — Hat fekete ló vontatta az
ágyutalpat, amelyre Hindenburg koporsóját helyezték — Emlékmű
tízezer katona közös sirja fölött — Hitler Adolf a koporsó előtt**

A zöld mezőn, ahol husz esztendővel ezelőtt, — 1914. forró, tulhevített augusztusában — bömböltek az ágyuk, kattogtak a gépfegyverek, ma — 1934. különös, bizonytalan augusztusán — újból puskaropogás hallatszott: a tannenbergi mező köszöntötte azt, aki két évtizednek előtte csapatának élén, ezen a helyen világtörténelmi győzelmet aratott és aki most fáradtan — egy eseményekben és eredményekben dus és gazdag élet után — ide tért megpihenni a tannenbergi ütközet többi hősei közé.

Valójában már életében lakója lett a germán Walhallának, melybe most szelleme tétől felszabadultan érkezett.

Hindenburg, akit kétszázötvenezer főnyi gyászoló közönség temetett, megtért az ő hőseihez és Németország Hindenburg nélkül maradt. A gyászpompa sötét árnyékként terült el a tannenbergi síkon, hol dicsősége egykor magasra lángolt. Ma csupán a monumentális emlékmű nyolc tornyából lobbanó égnék a kandeláberek lángja s nem tudni még, hogy a nyolc lángnyelv füstoszlopába mi minden az, ami temetkezik...?

A tannenbergi síkon, beethoveni akkordok zúgó kísérete mellett temette a császárság, a köztársaság és a harmadik birodalom népe a győzelem emberét, Hindenburg megtért őseihez, az ősi földbe s a tannenbergi harcosok százezrei tisztelegtek a pihenőre-tért vezér szelleme előtt.

A diadalmas tannenbergi ütközet helyén

A menet, amely Hindenburg vezértábor-nagyot, a német birodalom utolsó köztársasági elnökét nagy győzelme színhelyére szállította, tudvalevőleg éjjelkor indult el a neudecki kastélyból, Hindenburg a Johannitar-rend fehér köpenybe burkolva feküdt a koporsóban, amelyet ágyutalpra helyeztek. A lafettát hat fekete ló vontatta, előtte és mögötte pedig két század keletporosz gyalogság és egy zászlóalj tengerész haladt. Az ut két oldalán fáklós katonák állottak diszorséget és az ut mentén gyülekeztek a neudeck-környéki lakosok ezrei, hogy lerójják utolsó kegyeletüket a néhai földesur és Keletporoszország világháborus megmentője előtt.

Földenauban a menetet harangzúgás fogadta és itt néhány pillanatra megállott a lafetta, amely Hindenburg tetemét hozta magával. Ezen a helyen állott 1914-ben a fővezéri sátor.

innen irányította Hindenburg tábornok a diadalmas tannenbergi ütközetet.

5 percenként egy-egy vonat

A hajnali órákban megkezdődött a népvándorlás. Különvonatokon, autobuszokon, autókön érkeznek a gyászoló közönség. Megérkeznek a különböző alakulatok zászlóik alatt. A hohentseimi vasuti állomáson egymásután futnak be a különvonatok.

Ötpercenként érkezik egy-egy vonat.

A vasutállomás előtt száz autobus áll készenlétben, amelyeket még Berlinből dirigáltak a temetésre. Öt perc alatt egy-egy vonat utasait elszállítják. Megérkezik egy hosszabb vonat Lengyelországból, amely a Lengyelországhoz tartozó Posenból hozza az ottani németeket. Hindenburg tudvalevőleg Posenben született és a temetésre érkezők a szülőváros utolsó üdvözlését hozták a nagy halottnak. Megérkezett egy hosszú különvonat a Saar-területről. De megjötték a külföldön lakó németiség képviselői is.

többek között a Bánát és szász vidékek kiküldöttei is.

Befut a diplomaták különvonata. A világ valamennyi nemzetének képviselője megérkezett a temetésre. Egymásután megjötték ezután Németország minden részéből a temetésre elindult vonatok.

Hochensteinban kifogták a lovakat és a lafettát autóhoz kapcsolták. A kis városba a temetés alkalmából a különvonatok százai érkeztek. Az előkelőségeket, a kormány vendégeit, a diplomáciai kar tagjait tizenkét különvonat hozta. A gyászmenet — a fáklós hordók sorfala között — a hajnali órákban érkezett meg a tannenbergi nemzeti emlékmű elé. A mezőn

53 háborus zászló Hindenburg koporsóján

A zöld mezőből mint kőbe-írt eposz emelkedett ki az emlékmű, eposz az emberek előtt, az ég felé. Az emlékmű alapját tízezer katona közös sirja képezi, amelyet most fekete drapériával vontak be. A torony körül foglaltak helyet a különböző szervezetek, az S. A., az S. S., a nemzeti munkaszolgálat tagjai. A koporsót a baloldali kapun át a toronyba vitték a Hindenburg-ezred indulójának hangjai mellett. A koporsó előtt magasra tartva vitték a marsall-botot. A torony csarnokában zászlókból emeltek baldachint, a falon fekete alapon ott látható a hatalmas vaskereszt. A másik falon pedig husz katona sirja fölött kereszt magaslik. Hindenburg koporsóját 53 háborus zászlóval takarták le, előtte pedig meghajtva ott állott az a három zászló, amely 1914-ben a tannenbergi seregeké volt.

Tíz órakor felharsannak a kürtök és egy Reichswehr diszszázad felvonul. Majd harsány katonai vezényszavak. Mindenki feláll. A bejáratnál feltűnik Mackensen tábornagy alakja, a marschall-bottal a kezében. A világháboru egyetlen életben lévő tábornagya. Egymásután érkeznek ezután Göbbels dr., Papen, Neurath, Mackensen egyenesen a ravatalhoz megy és koszorút helyez el.

szinte beláthatatlan autó és autobuszpark táborozott. A parasztok kis házaiban állították fel a sajtó képviselői számára a telefonfülkéket, a rádió-huzalok és a telefonok légvezetékei pedig sűrű hálót fontak a mezőség fölé. A torony közelében négyezer férőhelyes tribünt emeltek az előkelőségek részére.

Kétszázötvenezer főnyi közönség nézte végig a temetést.

Két kilométerrel az emlékmű előtt a lafetta újból megállott, a koporsót tisztak vállukra emelték és elindultak vele az emlékmű tornya felé. A koporsó mögött két tábornok és két admirális haladt. Amikor a menet az emlékmű elé ért, annak nyolc tornyából — az üdvözlés jeléül —

hatalmas lángnyelvek csaptak az égnék.

**A világ előkelő diplomatái
a ravatal körül**

A tribünökön ki volt jelölve a meghívottak helye. Külön érdekes csoportot alkotott a diplomaták és katonai attasék diszruhás csoportja. Idegen hatalmak csillogó egyenruhái mellett ott szerénykedtek az egyszerű fekete gyásruhák, majd pedig a diplomaták jellegzetes öltöneyei. Külön helyezkedtek el a külföldi államok kiküldött képviselői, majd a birodalmi kormány, valamint az egyes országok kormányai, államtitkárai. A karhatalmi osztályok, a hadsereg tábornokai és magasrangú tisztjei mellett ott voltak a papság képviselői.

Első helyen ül Frigyes Vilmos főherceg, volt trónörökös, a német excsászár képviselője, valamint Ágoston Vilmos herceg.

A katalok mellett helyezkedtek el Hindenburg Oszkár ezredes, az elhunyt fia, az elhunyt egyik leánya és a menyje. Hóféhér ruhákban megjelent a temetésen az elhunyt tábornagy tíz unokája és két dedunokája. Különvonatok több vagon koszorút hoztak, amelyeket tengerautókon szállítanak az emlékműhöz. A ravatal környékét ellepi a koszorúk nagy halmaza. Egyre újabb ezer és ezer ember érkezik. A diplomatákat, politikusokat ötven autó szállítja be az állomásra. Az autobuszok és autók megszakítás nélkül járnak az állomás és az emlékmű között.

A diplomaták koszorukat helyeznek el a ravatalnál. Minden koszorú annak a nemzetnek a színét viseli, amely országnak a képviselője a virágkoszorút a ravatal talapzatára helyezi. Bevonul a katonazene, amelyet egy század tengerészkatona és Reichswehr-diszszázad követ. A diszszázadok a ravatalok három oldalán állnak fel. Utolsónak a hozzátartozók érkeznek meg, akik elfoglalják helyeiket.

Megérkezik Hitler vezérkancellár

Néhány perc tizenegy óra előtt. A vezértoronyból a diszszázad kihozza a tannenbergi győztes csata ötvenkét lobogóját, amelyeket félkörben helyeznek el a katalok előtt. Pont 11 óra.

A bejáratnál feltűnik a vezér-kancellár alakja.

A hatalmas térségen elhelyezkedett kétszáz-ezer embertömeg feláll és jobbkarját üdvözlésre nyújtja ki. Hitler egyenesen a Hindenburg-család tagjaihoz siet, kézzelnyújtást vált Hindenburg Oszkárrel, az elhunyt leánya előtt pedig tiszteletteljesen meghajtja magát.

„Ő marad a tannenbergi győző, Keletporoszország megmentője“

Hitler vezér-kancellár felemelte kezét a vezér-torony felé, ahol a holttestet őrzik. Kürtök szólalnak meg és a toronyból előhozák Hindenburg marsall érckoporsóját. Előli nyolc tiszt bakad, akik az elhunyt sisakját, kardját, kiténtetésit és marsallbotját hozzák. Mögötte nyolc tiszt a koporsót hozza, amelyet a ravatalra helyeznek el.

Felhangzik Beethoven Eroica gyászindulója, amelynek komorsága szívbe markol. D. Dolnizian táborig püspök a szöszékre lép és elmondja a gyászbeszédet.

— Az egész világ hódolatát küldi e koporsó felé, — mondotta. — A német nép többet hoz ide: szeretetét és háláját. Ez az ember hű volt, felhasználta az Isten által neki adományozott képességeket. Egyszer ő mondotta: „Hüség voltam és hiszem, hogy az Ur nekem adja az élet koronáját“. Történelmi ez a föld, ahol állunk. Egy darab világtörténelmet foglal magában az a koporsó, amely előtt gyászolunk. Csodálatos nyelvet beszél ez a hely. Azokról beszél, akik itt pihennek és életüket a német nép földjéért adták. Hindenburgnak halála előtt két kívánsága volt. Az egyik, hogy halálakor gondoljanak hálával azokra a halottakra, akik itt fekszenek. A másik pedig, hogy ne rendezzenek neki díszes temetést és ne mondjanak ravatalánál dicséret beszédeket. „Isten kegyelmében akarok pihenni. Ő adta nekem képességeimet és én nem tettem mást, minthogy felhasználtam azokat“. Ehez a földhöz tartozott utolsó leheletéig és

azok között akart nyugodni, akik egykor az ő parancsnoksága alatt harcoltak.

Ahogy ma elműló vonásait nézzük, azokról is a hüség tükröződik vissza. Mint, ahogy a porosz zászlóban a fehér és fekete színek élesen különböznek egymástól, úgy különböztethetjük meg azokat az embereket, akikben bizni lehet, akik hűek és azokat, akikben nem bizhatunk. Ő pedig hű volt egész életén át, népéhez és hazájához, mindhaláláig, munkában és áldozatkészségben hű volt Istenéhez és ezért kapta meg az élet koronáját, az örök életet.

Hajtsátok meg a zászlókat...

— Az elhunyt nem kívánt díszet és nem akart dicséretet. Egyet azonban nem tilthatott meg nekünk, hogy: ne küldjük utána szeretetünket és köszönetünket. Világító neve marad a német szívekben.

Ő marad a tannenbergi győző, Keletporoszország megmentője.

országunk vezetője és atyja. Köszönjük az Urnak azokat a képességeket, amelyeket neki adott. Az ő szelleme itt él, itt marad közöttünk, segít építeni a Harmadik Birodalmat. Ez az ember hitt és élt, tehát nem halt meg. Köszönjük az Urnak, hogy nekünk adta őt!

A táborig püspök ezután „Imához“-t vezényelt, elmondotta a Mi Atyánkot, majd pedig a következő szavakkal fejezte be imáját:

— Hajtsátok meg a zászlókat. 'Aldjon meg Téged az Ur, fordúsa orcáját feléd és adja meg Neked az örök békét! Amen.

Hitler beszél

A gyászoló közönség elénekelt az „Eine feste Burg ist unser Gott“ kezdetű zsoltárt, pillanatnyi csend következett és a táborig püspök

a szóközi emelvényre vezette Hitler Adolfot.

Egy percig tartó néma csend borult a tannenbergi mezőre, a zászlókat lobogtatta a szél, különben semmi sem mozdult: erre a percre nemcsak a tannenbergi mezőn, de az egész birodalomban megállott az élet, az útemekben szünetelt a munka, az uccákon megbénult a forgalom, ebben a percben a birodalomban mindenki Hindenburg emlékének adózott. Azután felhangzott Hitler gyászbeszéde, amely ugyanugy kezdődött, mint hétfőn a Reichstag ülésén:

— Hindenburg ezredes Ur és Hindenburgné asszony! Generálisok, a német véderő tisztjei és katonái!

— Kétszer beszélnek a katonáról. Győzelmei után és halálakor. Nekünk most, halálakor kell megemlékeznünk erről a nagy katonáról, aki hű volt utolsó leheletéig hazájához és nemzetéhez. Amikor neve először feltűnt, amikor először lett ismert, már egy lezárt élet állt mögötte. Mint fiatal tiszt résztvevő a könniggrätzi ütközetben, négy évvel később pedig ott volt a német császárság megszületésénél. Résztvevő a birodalom kiépítésének munkájában és amikor 1911-ben nyugalomba vonult, egy egyszerű porosz tiszt életére tekintett vissza. Amikor a német nép Hindenburg tábornoknak nevét megismeri, a világháború vihara szánt végig Európán. Császára a leg-súlyosabb időben hívja a csapatok élére és hat nap múlva ezen a helyen, ahol most állunk, már nem volt ellenség és az ágyuk böm-bölését a harangok győzelmet jelentő zugása váltotta fel. Olyan csatát vitt itt győzelemre, amely szinte páratlan a világtörténelemben. Ezt a csodás vidéket megmentette a romlás-tól, a pusztulástól.

a német népnek még egy évszázadig nem lesz szüksége arra, hogy fegyverét rehabilitálja.

mert soha nem küzdöttek vitézebbül katonák, mint a német csapatok a tannenbergi csataterén.

— Varázslat volt Hindenburg nevében — folytatta beszédét — és csak azt fájlaljuk, hogy későn hívták elő visszavonultságából. Nemcsak pillanatnyi válságokat oldott meg, de két éven át vezette az ellenállást és

a tragikus vég nem az ő hibája, hanem a politikusoké.

Csapatát győzelemről-győzelemre vitte és bahérokkaal tért haza. Amikor visszalépett, nevét örök időkre beírta abba a könyvbe, amelyet világtörténelemnek neveznek. 1925-ben pedig a német nép nem találta és nem találhatta jobb és alkalmasabb vezetőt, mint a tannenbergi győzőt. A sors különös ajándéka, hogy ő, az agg tábornok készítette elő az utat a német nép ujjszületése számára. Ő nyitotta meg a kaput a nemzeti-szocialista forradalom

A százezernyi gyászoló tömeg elszállítása a tannenbergi mezőről a késő éjszakai órákig tartott. A rohamosztások irányítják a forgalmat, amit a példás rend ellenére is csak nehezen lehet lebonyolítani. Az első vonatok szállították el az előkelőségek hatalmas táborát és a többi vonatok zsufolásig megtelve robbogtak ki a pályaudvarról. A család, Mackensen, valamint Hitler vezér-kancellár koszorúját hagyták csupán a koporsón és a többi koszorút, így a külföldről érkezettek is az emlékoszlopon helyezték el.

Berlinből jelentik: Az itteni közhivatalokban a köztisztviselők egybegyűlve, fekete ruhában hallgatták végig a tannenbergi temetés rádióközvetítését. Az uccákon is hatalmas tömegek vonultak fel olyan helyeken, ahol a temetést a nagyközönség számára közvetítették. Amikor a szertartás közvetítését megkezdték, mindenki levette kalapját és a temetést így hallgatták végig.

Bécsből jelentik: Hindenburg emlékezteté-re az evangélikus templomban ma délelőtt ünnepélyes gyászmisét tartottak, amelyen megjelent Miklós államelnök, Schuschnigg kancellár, valamennyi miniszter, a tábornoki kar és résztvettek az állami hivatalok főbb tisztviselői is.

Budapestről jelentik: Hindenburg lelkiüdvéért a Vár-téri evangélikus templomban délelőtt ünnepélyes gyászmisét tartottak, amelyen megjelentek: Horthy Miklós kor-

Gyásztisztviszletek Hindenburg emlékére

Milánóból jelentik: Az olasz sajtó nagy figyelemmel fogadja azt a nyilatkozatot, amelyet Hitler a Daily Mail képviselője előtt tett. Valamennyi lap részletesen — egyik-másik szó szerint — közli a kancellár kijelentéseit. Különösen kiemelik azokat a részeket, amelyekben a kancellár a béke mellett tesz hitvallást, továbbá amelyekben Ausztriáról szól. A Stampa a következő főcímet adja a közleménynek: „Hitler békeoffenzívája“.

előtt. Győzelmét ezen a helyen hirdették először a harangok, most pedig hívják vissza-ahoz a helyhez, amelyhez dicsősége fűződik. Itt, az alvó gránátosok között találja meg örök nyugvóhelyét. A német nép pedig, amíg gondoljai, bajai lesznek, ide, ehez a halotthoz jön el tanácsot kérni.

Hitler a következő szavakkal fejezte be gyászbeszédét:

— Most elmegy nagy vezérünk. Vomlij a, Walhallába!

A zenekar ezután az „Ich hatt' einen Kameraden...“ kezdetű régi katonadalt intonálta, vezényszavak, üdvölvések hallatszóttak, majd pedig a zenekarok ellátszóttak a „Deutschland“- és a „Horst Wessel“-dalt. Ezután Hindenburg ezredének indulója mellett a koporsót a Hindenburg-toronyba vitték. A koporsó mögött Hindenburg ezredes mellett Hitler Adolf haladt. Amikor a koporsó a bejárathoz ért, egy pillanatra a menet megállott. A táborban Mackensen tábornok állott, a régi katonák, akik mereven tisztelgett a halott előtt. Csakhamar bevitték a koszorukat is a toronyba, majd pedig Hitler Adolf — mélyen meghajtva fejét — eltávozott. Ekkor még mindig visszhangzott a mező az üdvözlésektől. Utolsó tiszteletadás-képpen elvonultak az ezredek a torony előtt. Az ezredek élén a régi, háborús zászlókat lobogtatta a szél. A koporsót, amely mellett a Reichswehr tisztjei és altisztjei állanak őrt, két hétig közszemlére hagyják, majd pedig be-talozzák.

Az egész világ hallgatta Hindenburg temetését

A grandiózus gyászszertartást, amelyen — mint említettük — kétszázötven ezer ember vett részt, szinte a világ összes rádió közvetítették. A szertartást gramofonlemezre vették fel és azt az éjszaka folyamán közvetítették Keletázsra, Délamerika, Északamerika és Afrika számára.

A Königrätzer Zeitung visszaemlékezéseket közöl Hindenburgról és ezek között egy érdekes és jellemző epizódot elevenít fel a köztársasági elnök utolsó napjaiból. Már súlyos beteg volt, amikor orvosai közölték vele, hogy egy aláírásra lenne szükség és megkérdezték, hogy aláírna-e a kérdéses iratot. Hindenburg így felelt:

— Ez is kötelességeim közé tartozik. Amíg élek, teljesíteni akarom kötelességemet...

A többszázezer főnyi gyászoló közönség elszállítása

A százezernyi gyászoló tömeg elszállítása a tannenbergi mezőről a késő éjszakai órákig tartott. A rohamosztások irányítják a forgalmat, amit a példás rend ellenére is csak nehezen lehet lebonyolítani. Az első vonatok szállították el az előkelőségek hatalmas táborát és a többi vonatok zsufolásig megtelve robbogtak ki a pályaudvarról. A család, Mackensen, valamint Hitler vezér-kancellár koszorúját hagyták csupán a koporsón és a többi koszorút, így a külföldről érkezettek is az emlékoszlopon helyezték el.

Berlinből jelentik: Az itteni közhivatalokban a köztisztviselők egybegyűlve, fekete ruhában hallgatták végig a tannenbergi temetés rádióközvetítését. Az uccákon is hatalmas tömegek vonultak fel olyan helyeken, ahol a temetést a nagyközönség számára közvetítették. Amikor a szertartás közvetítését megkezdték, mindenki levette kalapját és a temetést így hallgatták végig.

Gyásztisztviszletek Hindenburg emlékére

Bécsből jelentik: Hindenburg emlékezteté-re az evangélikus templomban ma délelőtt ünnepélyes gyászmisét tartottak, amelyen megjelent Miklós államelnök, Schuschnigg kancellár, valamennyi miniszter, a tábornoki kar és résztvettek az állami hivatalok főbb tisztviselői is.

Budapestről jelentik: Hindenburg lelkiüdvéért a Vár-téri evangélikus templomban délelőtt ünnepélyes gyászmisét tartottak, amelyen megjelentek: Horthy Miklós kor-

mányzó, József és József Ferenc királyi hercegek, Gömbös Gyula miniszterelnök, Mackensen budapesti német követ, a követség személyzetével, ezenkívül a diplomáciai testület, valamint a tábornoki kar. A templom előtt katonai diszszakad állott fel, zenekarral. Az oltár előtt testőr diszszakasz állott díszőrséget. Az Operaház zenekara Beethoven Eroica című szimfóniájának gyászindulóját játszotta. A Magyarországon élő birodalmi németek evangélikus lelkésze, dr. Uhl mondott a gyásztisztisztelet közben emlékbeszédet.

A német birodalmi elnök elhunytával kapcsolatban Horthy Miklós kormányzó hat napos gyászt rendelt el a honvédség számára.

Debrecenben az ottani egyetem ötven birodalmi német hallgatójának rendezésében, délelőtt gyászünnepeket tartottak, amelyen részt vett a város előkelősége.

Az olasz lapok Hitler nyilatkozatáról

Milánóból jelentik: Az olasz sajtó nagy figyelemmel fogadja azt a nyilatkozatot, amelyet Hitler a Daily Mail képviselője előtt tett. Valamennyi lap részletesen — egyik-másik szó szerint — közli a kancellár kijelentéseit. Különösen kiemelik azokat a részeket, amelyekben a kancellár a béke mellett tesz hitvallást, továbbá amelyekben Ausztriáról szól. A Stampa a következő főcímet adja a közleménynek: „Hitler békeoffenzívája“.

„Esztelenség diktatúrára gondolni,“

jelentette be Oradeán Iamandi alminiszter. — Tatarescu a timisoarai tanácskozásokról. — Előkészületek a nemzeti-parasztpárt elnöki tanácsülésére

Tegnap reggel érkeztek Timisoaráról Oradeára a liberális párti vezetők, élükön Iamandi belügyi alminiszterrel. Délelőtt fél 11 órakor vette kezdetét a nagygyűlés, a Film-palace helyiségében. A vendégeket a város nevében dr. Mosoiu Tibor polgármester üdvözölte, majd Teodorescu dombovital kereskedő vette át a szót és rövid beszédben foglalkozott a Skoda-üggyel. Ezután dr. Lombontiu Emil salajmegyei képviselő arról beszélt, hogy a kormánynak hosszú ideig kell a helyén maradnia, hogy nyugodtan dolgozni tudjon és a munkának csak így lehet meg a kellő eredménye. Rentiu botosani képviselő felszólalásában biztosítja a bihormegyeieket a botosaniak szolidaritásáról. Demian Ramnicul-Sarat szenátora után Ben prahovai képviselő arról beszélt, hogy az Oradeán gyűlésezők tulajdonképpen a párt baloldalához tartoznak. Ez szerint ebben az esetben azt jelenti, hogy a jót gyorsan és határozott eszközökkel akarják keresztül vinni.

Még többen szólaltak fel, azután pedig Iamandi alminiszter beszéde következett:

— A kormánynak szigorú akciók segítségével minden anarchikus mozgalmat ki kell irtania, hogy megvédje az alkotmányt és a demokráciát. A párt továbbra is Duca örökségének nyomában, a liberális hagyományok alapján halad és ez a liberális ifjúságot is arra kötelezi, hogy szigorúan utasítson el minden olyan tranzakciót, ami túl van a liberális párt vonalán. A liberális ifjúságot egyébként a kormányzásban közvetlen felelősséggel és aktív szereppel kell felruházni.

Iamandi ezután kritizálta az erdélyi politikai pártokat, élesen kikelt mindeféle diktatórikus főrekvés ellen s esztelennek tartja azokat, akik azt mondják, hogy diktatúrára volna szükség.

Hosszantartó taps követte a beszédet, majd Domocos László barátai lelkész mondott köszönetet a megjelenteknek és kérte Iamandi alminisztert, hogy közölje a királlyal a bihormegyei nép loyális üdvözlését.

A Veste írja, hogy amikor Tatarescu miniszterrel Timisoaráról Baile Hercu-

lanara érkezett, a következő kijelentést tette az újságírók előtt:

— Minden a legnagyobb rendben ment, teljes a béke és a nyugalom.

Dacára ennek a kijelentésnek, a lap szerint élénk mozgás várható a politikai életben. Itt írjuk meg, hogy Maniu augusztus 14-ig marad Bucurestiben és időközben részt vesz egy banketten, amelyet tiszteletére adnak hívei. A fővárosból lehet, hogy leutazik Constantaba, ahol a nemzeti-parasztpárt elnöki tanácsa ül össze megbeszélésekre. A hírek szerint ezen a megbeszélésen létrejön a párt vezetői között a teljes béke és szenáció számba menő bejelentéseket várnak. Még nem tudni, hogy Vaída részt vesz-e a megbeszéléseken.

Ismét kivégeztek egy lázadót Bécsben

Egy halálraítélnek megkegyelmezett Miklas elnök — Súlyos ítéletek a felkelők fölött

Bécsből jelentik: A rögtönítélő katonai bíróság ma ismét tárgyalásra ült össze. Feike Ernő 25 éves gyalogos ügyét tárgyalta le statáriálisan a katonai törvényszék. Feike volt az egyetlen tényleges katona, aki részt vett a július 25-iki puccsban és ő is ott volt abban a csapatban, amely a kancellária megrohanását végezte el. A nyomozás során megállapították azt is róla, hogy a lázadás kitörése előtt három nappal szabadságot kért, hogy minden nehézség nélkül a lázadás előkészületeit is intéznie tudja. A katonai bíróság délután 3 órakor hozta meg az ítéletet, amelyben

kötél általi halálbüntetéssel sújtotta Feike Ernőt.

A halálra ítélt Feike védője kegyelmi kérvényt küldött el Miklas szövetségi elnöknek, aki azt elutasította.

Igy az ítéletet délután hat órakor Lang hóhér a törvényszéki fogház udvarán végrehajtotta.

A klagenfurti katonai törvényszék tegnap kezdte tárgyalni a wolferbergi Kastelnig ügyét, akit azzal vádoltak, hogy a Savaut-völgyi felkelésben agyonlőtte egyik vadász-

Veszélyben a washingtoni flottaegyezmény

Japán autó-dömping az európai piacon

Tokióból jelentik: A japán kormány behatóan foglalkozik azzal a tervvel, hogy felmondja a washingtoni flottaegyezményt. Ennek a mozgalomnak élén Osumi tengerészeti miniszter áll. Eddig a japán kormány tudvalevőleg azt az álláspontot képviselte, hogy várják meg a jövő évben megtartandó flottakonferenciát, valamint a nagyhatalmak akkor tanusítandó magatartását és csak ezután határozza el magát Japán döntő lépésre. A „Yomiuri” című lap úgy értesül, hogy a francia kormány szintén még az év vége előtt fel akarja mondani a flotta-egyezményt.

Itt írjuk meg, hogy az európai ipart újból erősen foglalkoztatja a japán dömping. A „Datsun” nevű japán autók, amelyek újabban elárasztják a piacot, legalább 50 százalékkal olcsóbbak, mint a hasonló európai vagy amerikai gyártmányok. A japán gyár, hír szerint, öt éves autógyártási tervet állított össze és egyelőre ötezer darabot akar piacra dobni. Ugyancsak a közeljövőben hozzák piacra az olcsó japán autógummit.

Ismét kivégeztek egy lázadót Bécsben

Egy halálraítélnek megkegyelmezett Miklas elnök — Súlyos ítéletek a felkelők fölött

ezred őrnagyát. A bíróság Kastelniget a gyilkosság vádjá alól felmentette, ellenben hazárulás büntetésében épp úgy őt, mint Brunner Kálmánt bűnösnek mondták ki.

Ezért Kastelnigot halálra ítélte a bíróság, míg Brunner 12 évi fegyházra.

Kastelnig érdekében a védője kegyelmi kérvényt nyújtott be a szövetségi elnökhöz, aki a halálbüntetést 15 évi fegyházra változtatta át.

Grácából jelentik: A rendkívüli katonai törvényszék délben lázadás miatt Reinisch János horogkeresztes szabóságát 6 évi súlyos börtönre ítélte a lázadásban való részvétel miatt.

A wöllersdorfi koncentrációs tábor költségvetése, amely a nemzeti-szocialista lázadást megelőzőleg 50.000 schillinget tett ki, a július 25-iki lázadás óta 70.000 schillingre emelkedett.

Jól informált helyről szerzett értesülések szerint, a nemzeti-szocialista lázadásban részt vett vasutasok ellen a vizsgálatot lefolytatták és annak eredményéhez képest a legközelebbi rapokban többszáz vasutast elbocsájtanak.

Gyilkosság történt egy Lipova melletti községben

A gyűlölködés vége — Letartóztatták a gyilkost

Lipovai tudósítónk jelenti: Megrendítő gyilkosság történt a Lipova melletti Chesinten. Jivan Vazul 36 éves napszámos az idei cséplés alkalmával összeesett társával, Opris Vazul 39 éves cséplőmunkással, akivel nem tudott megegyezni a közösen szerzett gabonán. Ekkor a két napszámos összeverekedett, de a többi munkásoknak sikerült őket szétválasztani.

Hétfőn reggel mindketten Cristin György chesinti kereskedőnél az építkezéshez szükséges téglá fuvarozására, a faluban szokásos „kalákára” voltak hivatalosak. Munka után Cristin György megvendégelte a munkásokat és pálinkát adott embereinek. Az elfogyasztott ital Jivan Vazul fejébe szállt és haragosába kötött. Csakhamar újból tetlegességre került a sor, amelynek hevében Jivan Vazul a keze ügyébe került vasvillával fejébe vágta Oprist. Ez ekkor előrántotta kését és négy szurással leterítette támadóját, aki hangtalanul rogyott össze és néhány perc múlva meghalt.

Oprist a csendőrség azonnal elfogta és értesítette az eseményről az ügyészséget. A boncolás megejtésére az ügyészség dr. Ardelean György lipovai járási főorvost küldte ki. Délután hat órakor a főorvos Olteanu Ilie őrmester, őrsparancsnok jelenlétében felboncolta Jivan Vazul holttestét és megállapította, hogy a szerencsétlen ember

négy szurást kapott, amelyek közül az egyik a főeret metszette el. Ez azonnal halált idézett elő.

A gyilkos megtörve és mindenbe belenyugodva várja további sorsát és arra a kérdésre, hogy bánja-e tettét, ezt felelte:

— Nincs mit tennem, viselem a következményeket.

Opris Vazult ma megláncolva két csendőr dr. Ardelean főorvoshoz kísérte, hogy ez megvizsgálja a Jivan Vazul által ejtett sebeket és ezekről orvosi látelleletet vegyen fel, annak igazolására, hogy nem Opris volt a támadó.

CORSO-mozgó mai műsora!

7¹/₂, 9¹/₂ órakor!

Reriz operette!

Volt egyszer egy muzsikus!

Victor Dekowa, Verebes Ernő, Szöke Szakáll.

Jön: MAI LANYOK!

Modern sport és humoros film.

A SZIÁMI KIRÁLY

gadtatásban részesítették őket. A fogadtatáson a katonaság disz százada vonult ki, melynek zenekara a sziami himnuszot játszotta. A hivatalos fogadtatáson megjelent Horthy Miklós magyar kormányzó és felesége is. A sziami királyi pár 9 napot tölt Budapesten

Nyolcezer néző előtt tartották meg „Az ember tragédiája” szabadtéri előadását Szegeden

Az Aradi Közlöny szegedi tudósítójától. He- teken át tartó megfeszített munka után elkészült az óriási színpad a szegedi Fogadalmi-templom előtt és lezajlott a nagy szabadtéri előadás, amelyre lázasan készült a város lakossága. A szállodai szobák zsúfolásig megteltek, ugyszólván minden szegedi ház kapott vendéget az ünnepi napokra és a példátlan méretű idegenforgalom óriási jö- vedelmet biztosított a város lakosságának.

Este hét órakor megtelt az 5000 nézőt befo- gadó nézőtér s újabb széksorokat kellett beál- litani, hogy a 8000 főnyi nézőközönség elhe- lyezkedjék.

Fél 9 előtt néhány perccel kezdetét vette Az ember tragédiájának előadása.

A tér elsötétült. Felejthetetlen látványt nyuj- tott a monumentális térség, középen templomával, körülötte az egyetem nagyszabású épületömbjé- vel. A templom kőkövekkel kirakott homlokzatát hatalmas vászonlappal borította be Bánffy Mik- lós gróf, a szegedi ünnepi előadás szeniális rende- zője. A vászonnal borított homlokzat s a két majd- nem 100 méter magas torony előtt emelkedik a méreteiben kolosszálisnak ható színpad. Az emelt első és hátsó színpad között ember-magasságnyi mélység fátong, amelyből a szereplők csak fél- testtel emelkednek ki. Ez a megoldás beláthatat- lan tömegnek tünteti fel a néhányszáz statisztát és megnöveli a magánszereplők méreteit. — Há- romszázszorosan emelkedő terraszok emelkednek jobb és baloldalt a színpad mellett, mindegyiknek végében torony, amelyben a reflektorok rejtőznek.

Ezeket a terraszokon tűnik fel Milliadesz had- serege, itt jelenik meg Rudolf császár udvaronca- l között. A színpad egyes részeit hidak és lépcsők kötik össze, ez lehetővé teszi, hogy a statisztéria pillanatok alatt ellepje az óriási színpadot. A cse- lekmény egy része a templom előtti térségen ját- szódik le, itt jelenik meg lovas-százada élén Tan- kréd lovag, itt vonul fel a halottat kísérő zarán- dokcsapat és itt csendül fel a Marseillaise dal- lama, amelynek ütemeire felvonulnak a francia nemzetőrök.

Amikor a kürtök és harsonák megszólalnak, megvilágosodik a két toronykereszt. A 30 méter magas tornyok párkányán fénysávok csapnak elő megvilágítják az angyalsereget, amely valósággal az űrben látszik lébegni. A színpad is lassan meg- világosodik és kiválik a három főangyal. A ren- dezés az egyes képek álomszerűségét hangsúlyoz- za ki, amelyet Bánffy Miklós gróf vetítés eszkö- zével hangsúlyoz ki. Az egyes képek között vágató felhők jelzik az álomszerűséget és a felhők mögöl bontakozik ki a hatalmas gúla; az Akropolisz, a római csarnok, a Hradzsín tornyai között a csil- lagos ég és minden egyes alkalommal a nézők ezrel

az ámulat halk kiáltásával fogadják a csodá- latosan szép látványt.

Az elragadtatás egyre fokozódik, tetőpontját éri el az egyiptomi jelenetben, amely valóságos revünek hat a táncosnők óriási csoportjával, majd

„Nincs határozat arra, hogy elbocsátják azokat a tanerőket, akiknek nem sikerül a nyelvvizsgájuk”

Valaori közoktatásügyi államtitkár nyilatkozata

Bucurestiből jelentik: A kisebbségi tanárok román nyelvvizsgájának elfrendelése érthető iz- galomban tartja a kisebbségi köröket országszer- te. Munkatársunk felkereste Valaori közoktatási államtitkár, ki a bucaresti-i egyetem nyelvtudo- mányi fakultásának tanára is és megkérdezte, lehetséges-e, hogy elbocsátották az állami tan- erőket, amikor a kisebbségek egyházi és parla- menti képviselőinek intervenciója főképpen annak érdekében történt, hogy a nyelvvizsga akció ne szolgájon arra, hogy kisebbségi tanárok exis- tenciájukat veszítsék általuk.

Valaori közoktatási államtitkár munkatár- sunknak megcáfolta és teljesen alaptalannak nyil- vánította ezeket a híreket és határozottan kije- lentette, hogy a közoktatási miniszter semmi olyan határozatot nem hozott, mely szerint a vizs- gán elbukó tanárok elbocsátandók állásukból.

Az államtitkár felhatalmazta munkatársunkat annak közlésére, hogy nincs határozat arra, hogy elbocsátják azokat a tanárokat, akiknek nem sike- rül a nyelvvizsgájuk.

lenyűgöző hatást kelt a római jelenet, melynek végén Bánffy Miklós gróf megszólaltatta a tem- plom harangjait és harangszó mellett vezet át a cselekményt Bizánca. Pompás és fényűző a prágai kép, amelyet Ravel zenéje vezet át a francia for- radalomba. A szereplő színészek közül Tökés Anna, Éva megszemélyesítője aratott nagy és megérde- melt sikert. Bensőséges, színes, egyes hangjaiban egészen újszerű Éva-alkítása osztatlan elismerést biztosított számára sajtó és közönség részéről egy- aránt. A szombati előadás Adámja Lehotay Árpád volt, aki érdekes színekkel gazdagította alakítá- sát, a vasárnapi előadáson Táray Ferenc aratott nagy sikert ebben a szerepben. Új volt Csontos Gyula, mint Lucifer és bravuros, monumentális alakításával megdöbbentette és elkápráztatta a nézőket. (—)

Ma délig jelentkezhetnek a Budapest—bécsi társasutazás egyéni utlevéllel rendelkező résztvevői

— 50 pengőt vihetnek magukkal személyenként az utasok —

A Budapest—bécsi társasutazásra a jelente- zések határideje tudvalevőleg már lejárt. Azok azonban, akik nem közös, hanem

egyéni utlevéllel kívánnak utazni, szerda délig jelentkezhetnek.

A társasutazás azok számára is rendkívüli ked- vezményt jelent, amennyiben

Bécsbe oda és vissza 1870, Budapestre oda és vissza pedig 775 lej a részvételi díj.

Csak Bécsbe saját utlevéllel és vizummal 1250 lej Budapestre 580 lej, csak vissza saját utlevéllel és vizum nélkül Bécsből 1100 lej Budapestre 470 lej. Csak Budapestre magyar utlevéllel 470 lej.

Tudvalevőleg az utazás időpontjában tartják

Megnyilt a kisbarakban Königstorfer fagyfaltozója.

Rendelések és árusítás

szept. 1-ig a Minorita-palo- tában levő cukrászdában.

A főtéri cukrászda

szeptember 1-től ideiglenesen a Banater Bankverein épü- letébe költözik, a pre fektu- rával szemben.

meg a szegedi ünnepi játékokat és az érdeklődők olcsó különvonattal Budapestre Szegedre utaz- hatnak, ahol megtekinthetik „Az ember tragédiá- ja” monumentális szabadtéri előadását, amelyet gróf Bánffy Miklós, az Erdélyi Helikon vezére rendez.

A különvonat aug. 10-ikén indul és a Banca Nationala Igazgatóságának engedélye értel- mében az utasok személyenként 50 pengőt vihetnek magukkal.

Az egyéni utlevéllel rendelkező utasok az Aradi Közlöny és Erdélyi Hírlap kiadóhivatalában jelentkezhetnek — mint említettük — szerda, vagyis ma délig.

Melbelötte nővérét egy aradmegyei gazdálkodó

Örökösödési tragédia Sannicolaulmic községben. — Aradra szállították a súlyosan sérült asszonyt

Megdöbbentő gyilkossági kísérlet játszódott le ma délután Sannicolaulmic községben. An- dris János sannicolaulmic gazdálkodó forgó- pisztolyával közvetlen közelből mellbe lötte nő- vérért, aki az aradi közokrházban fekszik élet-halál között. A véres testvérharcról az alábbiakban számol be az A r a d i K ö z l ö n y munkatársa:

Andris János és nővére a 42 éves Andris Lukrécia között hónapok óta örökség-ügyből ki- folyólag napirenden volt a veszekedés. A két test- vér semmiképpen nem akart belenyugodni abba, hogy az örökség rájuk eső részét egyformán osz- szák el. Naponta újra és újra kirobbantak a viták a testvérek között és nem egyszer fordult elő, hogy a szomszédoknak kellett széjjel választani a civakodókat.

Ma délután Andris Lukrécia éppen a házi- munkát végezte, amikor fivére megérkezett a házhoz. Beszélgetni kezdtek, majd ismét a régi örökösödési ügyre terelődött a szó és a beszélge- tés szenvedélyes vitává fajult. A szomszédokhoz is áthallatszott a kiabálás, amely a kis ház kör- nyékén már szinte megszokottá vált. Ma azonban szokatlan módon fejeződött be a két testvér vi- tája. Andris Lukrécia valamit mondott a vita he- vében fivérének, aki erre elveszítve önműlét,

kirántotta zsebéből forgópisztolyát és köz- vetlen közelből a szerencsétlen asszony mel- lébe lött.

Andris Lukrécia melléből vastag sugárban ömlött a vér és eszméletlenül esett össze a szoba pad- lójára.

A revolver dörrenésére berohantak a szom- szédok, akik még ott látták a vérző test mellett Andis Jánost, aki füstölő pisztolyát még ekkor is kezében szorongatta. Pillanatok alatt értesítet- ték dr. Schillinger községi orvost, aki ha- marosan a helyszínen termelt és első segélyben részesítette a súlyosan sérült asszonyt. Az orvos megállapította, hogy a golyó bár pontosan a sziv felé volt célozva — nem érte el a szívet, hanem a szivburokban megakadt. Az orvos intézkedé- sére Andris Lukrécia autóra tették és nyomban az aradi közokrházba szállították. Az aradi köz- okrházban dr. Németh Miklós vette kezelés alá a súlyosan sérült asszonyt. A tüzetes vizsgálat most pontosan megállapította, hogy a lövést köz- vetlen közelből adták le, miután a seb mellett pörkölési nyomok is láthatók. Még az est folya- mán megöngenezték az asszonyt, hogy a golyó pontos fekvési irányát megállapíthassák, mert ez- után kerül sor a rendkívül súlyos műtéti beavat- kozásra. A golyó, mint megállapítást nyert, köz- vetlenül a sziv mellett állt meg, tehát az operáció rendkívül komplikált.

Andris János a gyilkossági kísérlet után eltűnt. A csendőrség nyomozást vezetett be kézrekeríté- sére és valószínűnek tartják, hogy még az éjsza- ka folyamán előkerül, tekintve, hogy nem hagy- hatta még el a község területét. A községben általános izgalmat keltett a véres revolveres me- rénylet, amely pontot tett a testvérek között évek óta tartó civakodás után.

21 napi teljes pausálkura

Pöstyén világtürdő

legkiválóbb gyórvintézetében, a dr. Schmidt László és dr. Weisz Ede vezetése alatt álló

Special szanatóriumban

a legkomfortosabb szoba, elsőrangú teljes ellátás, közkívánatra diéta is, az összes fürdők és iszap- kezelések, orvosi kezelés, valamennyi adó, ösz- szesen 9800 Lej. — Információval szolgál Ro- mánia részére: az Agint utazási iroda Lugoj és az orvosi vezetőség PIESTYAN. 425

Uj pályázatot irt ki Arad városa az aradi magyar színiévad bérletére

Augusztus hó 17-én jár le a határidő. — Döntő elhatározás elé kerültek Arad magyarságának kulturális vezetőkörét. — Művészileg nívós, gazdaságilag megszervezett társulatra van szüksége a közönségnek

Le kell vonnunk idején az eddigi kísérletezések tanulságait

Aradváros magyar társadalmi és kulturális életének egyik nagyfontosságú és még eredményes megoldásra váró problémájával foglalkozott kedden délelőtt a város interimár-bizottsága:

az 1934—35. évi aradi magyar színiévad sorsával.

Az aradi magyar színiéjátás ügye egyik legmostohábbban kezelt közügye Arad magyarságának, mert itt még mindig nem érkezett el a probléma ahhoz a szerencsés gyakorlati kifejlődéséhez, mint ahogyan ez Oradeán, Brasovban, Clujon, Satumaren, Salontamaren és egy időben Timisoarán is bekövetkezett. Az ugyanis, hogy akadon vállalkozó, akadon színtársulat, amely meggyőzze a magyar színelőadásokról elszokott közönséget arról, hogy a mai, jólismert viszonyok között és azoknak ellenére is, a rádió és a mozi nagy konkurenciája mellett.

igenis lehet adni megközelítőleg nívós, relatíve kifogástalan, teljes együttessel és teljes zenekarral rendelkező magyar színházi előadásokat a szó és a játék eleven varázsa után szomjuhozó színházi közönségnek.

A városvezetőség keddi ülésén bizonyos aggályokkal kezdtek hozzá máris az aradi magyar színiévad sorsának tárgyalásához, annak a két beadványnak kapcsán, amelyet eddig két aradi régi színházi ember, Róna Dezső és idősebb Szendrey Mihály nyújtottak be a Városi Színház bérletének elnyerése érdekében. Hiszen az elmúlt évben még hét pályázója is akad az aradi magyar színiévadnak, míg az idén egyelőre csak két versenyző indult eddig. Nem is a közöny az, ami az aradi magyar színiéjátás sorsát veszélyezteti a jelen pillanatban, hanem Arad magyar kulturális intézményeinek tétlensége, amellyel a színház sorsa iránt, az eddigi tapasztalatok alapján okulva, viseltetik. Arad magyar vezetőkörrel azzal a lehetőséggel sem számolnak, hogy ez a lelki lethargia, ez a vétkes, vagy elfogult közöny, módot kínálhat arra is, hogy a jövő színiévadban egyszersmindenkorra

kiszoruljon a magyar színpadi játékok az aradi színház falai közül.

Vannak jelek, amelyek arra intenek, hogy az a friss lendületű mozgalom, amely a nyugati-határmenti román színiéjátás megteremtését tűzte ki célul maga elé, a hivatalos körök támogatása és a román intellektuális lelkesedése mellett, erőteljes versenytársként lép fel a színházépületek bérletének megszerzése érdekében és — vessük fel már most, a nyilvános eszmecsere képelejen a kérdést, — csak nem arra számít Arad magyar intellektuális világa, hogy a román kulturális élet vezetői teremtik meg számára az aradi magyar színiéjátásnak oly szükséges renaissanceát...? Vannak jelek, — amiatt rá beszámolunk korábbi során utaltunk, — amelyek arra kell, hogy intsék a magyar kulturális vezető-köröket, hogy résen álljanak és feltétlenül biztosítsák a nagymultu aradi magyar színiéjátás életének folytonosságát: ez évben még inkább, mint valaha eddig. Mert hiszen nemcsak a kialakuló román színiéjátásnak, hanem a fővárosi turnézó színtársulatoknak is komoly érdeke fűződik hozzá, hogy a nyugati határon lehetőleg könnyen beköltözhető színházépületeket, lehetőleg látványosságra éhes közönséget találjon, amelyek csak elősegíthetik érvényesülését.

Aggodalom

a magyar színiéjátás sorsáért

Senki sem veheti rossznéven, ha Arad magyarsága joggal féltheti az aradi magyar színiéjátás sorsát. Amidőn mi hasábjainkon emek az anyira indokolt aggodalomnak még idején kifejezést adunk, tesszük azért, hogy

Arad egész magyar társadalmának figyelmét felhívjuk a helyzet komolyságára. A városvezetőség ülésén elhangzott vélemények és tervezetek arra intenek, hogy Arad magyarsága városi képviselője útján, komoly elhatározással kell, hogy kezébe vegye a kérdés megoldását, hogy végre is okulva annyi év lesújtó tapasztalatain — áthidalva a fenyegető veszedelmeket —

komoly és nívós színház reprezentálhassa a magyarság komoly és nívós színikulturáját Aradon is.

Ursu János dr. interimár-bizottsági elnök előterjesztései alapján a városvezetőség tudomásul vette, hogy idősebb Szendrey Mihály egy újabb évre, Róna Dezső pedig három évi bérleti időre pályázta meg az aradi Városi Színházat. Az előterjesztésekhez elsősorban is a magyar bizottsági tagok szólottak hozzá, így Parecz Béla dr., a Magyar Párt ügyvezető-alelnöke, valamint Vignyázó László. Parecz Béla dr. annak a véleményének adott általános figyelem közepette kifejezést, hogy a város meg kell, hogy adja a magyar színiéjátásnak azt a lehetőséget, hogy áldozhasson a színházra és több évre be is rendezkedhessék: adjanak tehát tényleg hosszabb időre szóló bérleti szerződést annak a jövőbeni színiéjátásnak, aki a bérletet elnyeri majd.

Constantinescu bizottsági alelnök előljáróban kifejtette, hogy bár olyan kérdéssel van szó, amely — őszintén szólva — az aradi románságnak történetesen nem szívügye, mivel vele semmiféle kulturális közössége nincsen, mégis azt ajánlja, hogy

rendezzen a város nívóbelli próbaversenyt a két ajánlattevővel. Szervezzen mindegyik külön-külön társulatot a városvezetőség engedélyével és egyik hónapban az egyik társulat, a másik hónapban a másik társulat játszik.

Rejtélyes nő a tragédia háttérében

Meggyilkolta feleségét, gyermekét és öngyilkos lett egy bucaresti-i főhadnagy

Bucurestiből jellemik: Véres családi dráma történt a fővárosban, amelynek három emberélet esett áldozatul: a főhadnagy férj, a feleség és egy 2 éves gyermek. A dráma hősei a Pohrib-család tagjai: a harmincöt éves férj, a huszonkétéves asszony és a két éves gyermek. Pohrib György főhadnagy öt évvel ezelőtt ismerkedett meg Teodorescu Elenával, egy nagyon szép leánnyal, Teodorescu tecuci-i polgármester leányával. Az ismeretséget házassággal pecsételték meg és a fiatalok Bucurestibe költöztek, miután a főhadnagy a fővárosban teljesített szolgálatot. A házasság eleinte boldognak indult, egy évre rá megszűnt a gyerek is, úgy hogy a Pohrib-házaspárnak nem volt panaszra oka.

Nemrég azután hirtelen változás állott be.

A főhadnagy otthagyva feleségét, a főváros másik negyedébe költözött.

nemsokára azután eltűnt a kisfiu is. Pohrib főhadnagy vitte magával, mire a kétségbeesett anya kölcsönként pénzzel hazautazott szüleihez, ahonnan nemsokára visszatért és a férj is visszaköltözött az elhagyott lakásba.

Pohribék tegnapelőtt otthon tartózkodtak, amikor a szomszédok három revolverlövésre lettek figyelmessé.

Behatoltak a lakásba és a család tagjait — a kis fiut is, — vértócsa közepette találták meg. Az anya már meghalt, a főhadnagy és a gyermek még élt.

Mikor a gyermek homloksebet mosni kezdték,

A próbahónapok után pedig a közönség véleménye alapján döntsön a városvezetőség, hogy melyik versenyzőnek ad bérleti szerződést a kezébe. Ezt kívánja — mondotta — a magyar közönség érdeke is (?) és ez a város érdeke ugyancsak, mert így a városi kötelezettségeinek is eleget tehet az a színiéjátás, akinek megy a színháza.

Az első pillanatban ideálisnak tetsző, de a gyakorlatban teljesen megvalósíthatatlan tervre vonatkozólag Vicas Gyula dr. bizottsági tag tette meg tárgyilagos észrevételeit. Kifejtette, hogy a város magyarsága még egy színtársulatot is alig tarthat fenn, nemhogy egyszerre kétőnek a megszervezésére bárki is komolyan gondolhatna. Vagy az egyik, vagy a másik ajánlattevőnek adják meg a színházat. Szendreynek a múltjáért, Rónának a jövőjéért — mindegy. Kapja az a színház bérletét, aki ajánlatában több művészi és anyagi garanciát tud felmutatni a másiknál. Ha ez megtörtént, az ajánlatok alapján 8—14 napon belül dönt a városvezetőség.

Nyilvános árlejtés

az aradi magyar színház bérletére

Hosszabb vita fejlődött ki ezután, amely végül is Parecz Béla dr. javaslatával ért véget. Parecz dr. ugyanis kifejtette, hogy bármennyire tiszteltetreméltó szempont az, hogy aradi ember kapja az aradi magyar színházi évad bérletét, indokolt az a kívánság is, hogy a város nyilt pályázatot hirdessen más városbeli pályázók számára is. Az elmúlt évad elején hét pályázó is jelentkezett az aradi magyar színház bérletére: ezt a lehetőséget meg kell adni a választás érdekében ezévből is. A városvezetőség az utóbbi javaslatot tette az alelnök kivételével magáévá és határozatilag mondotta ki, hogy

1934. augusztus hó 7-étől kezdődőleg augusztus hó 17. déli 12 óráig bezárólag nyilvános pályázatot hirdet az aradi magyar színház bérletére.

Pályázhatnak mindazok a román állampolgárok, akik a törvény idevonatkozó feltételeinek eleget tudnak tenni. A városvezetőség a pályázati határidő letelte után áttanulmányozza a beadványokat és annak adja a színház bérletét, aki úgy anyagilag, mint kulturális nívó szempontjából a legkedvezőbb ajánlatot teszi meg.

Ugyancsak meghalt a kórházban a főhadnagy is. A lakásban levelet találtak, amelyben azt írja a főhadnagy, hogy feleségével közös elhatározásból megy a halálba.

— Halálunknak — így szólt a továbbiakban a levél — Saveanu parancsnok és Naldine az okai.

A tisztiszolga elmondta, hogy a főhadnagy tehérműjét és ruháit a Strada Paulina 24. számú házába vitte, ahol azokat egy előtte ismeretlen nő vette át.

A rejtélyes levél ügyében a hatóságok tovább nyomoznak.

CENTRAL: MA utoljára! 7¼ és 9¼ órákor

Férfiak prédája!

Miriam Hopkins George Bancroft

SELECT: PREMIER! 7¼ és 9¼ órákor!

Az ifjuság tüze!

Constance Bennett, Ben Lyon

Jön: Claudette Colbert és Fredric March egy filmben: VÉRZŐ VÁGYAK!

H I R E K

Itt az igazi, olcsó távolbalátó

Londonból jelentik: Már ugyiszólván csak hónapok kérdése, hogy a televízió is olyan elterjedt és könnyen megszerezhető szórakozási eszköz legyen, akár a közönséges rádió. Amerikában és Angliában már lázas sietséggel szervezik a televízió-ipart és kereskedelmet.

A döntő ütközet nem a laboratóriumban folyik le egy új találmány érvényesülése körül, hanem a „kiskereskedelemben.”

Minél jobban megközelíti a televízió a kép-hűséget, minél élvezhetőbb a követített kép, annál több kiadást kíván meg. Már pedig igen nehéz ma népszerűsíteni egy olyan cikket, mely minden lépésnél többre és többre kerül. Nagyon jól tudják ezt azok a pénzemberek és pénzcsoportok, amelyek hihetetlen lendülettel „belefelekedtek” a televízió üzleti kihasználásába.

Éppen ezért már jó ideje olyan készülék szerkesztésén fáradoznak mérnökeink, amely a gyakorlatban beválják, de ne kerüljön sokba. Az első ilyen népszerű televíziós készülék már megszületett. Ara nem több, mint egy közönséges háromlángpás rádiókészüléké.

Az új készülék az amerikai „Electrical and Musical Industries Ltd.” gyárából került ki. A gyár vezetője, Louis Sterling, nemrég Angliába érkezett, hogy az új találmányt itt is terjessze. Így nyilatkozott a népszerű távolbalátó készülékről:

— Beszélőfilmeket, futballmeccseket és hasonló szabadterei játékokat, valamint stúdióbeli előadásokat kitűnően fel lehet venni az új készülékünkkel, mely teljesen rezgésmentes, tiszta képet ad. A beszédet és a látványt egyformán hiven és pontosan közvetíti.

— Az Amerikában megkezdett kutatómunkát itt Angliában, Hayesben fejeztük be, teljes sikerrel. Új készülékünk rendszere magában foglalja az ugynevezett katódusugaras megoldást.

— Készülékünk számára külön televíziós programot is fogunk adni s azt ultrarövid hullámok segítségével fogjuk közvetíteni. Ezeket a hullámokat most világszerte vizsgálják a tudósok s a jelek szerint nagy hasznukat fogjuk venni a jövőben.

Ha az ultrarövid hullámokkal folyó kísérletezések teljesen befejeződnek, a televíziós világipar és kereskedelem valósággal el fogja önteni a piacokat ezzel az új olcsó készülékkel. Valószínű, hogy az már decemberben el fog következni.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Hőemelkedés, kisebb déli és délnyugati szél. Északon és keleten még záporosók.

— **Mereuta CFR. vezérigazgató ellenőrző körútja.** Bucurestiből jelentik: Mereuta CFR. vezérigazgató inspekciós körúton volt észak Moldvában és Bucovinában. A vezérigazgató utja alkalmával számos fontos intézkedéseket tett. A vezérigazgató még a héten folytatja inspekciózó utját.

— **A régi záróra marad Aradon.** Aradon olyan hírek terjedtek el, hogy a közeli napokban új, a kereskedők szempontjából kedvezőtlen zárórákat léptetnek életbe. Aradra azonban ez az új rendelkezés nem vonatkozik, mert Popescu munkaügyi vezérfelügyelő tudvalevőleg már régebben szabadkezelt kapott arra, hogy a zárórát a helyi viszonyokhoz megfelelően állapítsa meg. Aradon tehát továbbra is a régi záróra marad életben.

— **Innitzer dr. bécsi püspök beszéde Dollfuss emlékére építendő kápolna alapkövetésénél.** Bécsből jelentik: A Schneebergen levő Hohe Wand mellett mintegy ezer méter magasságban tegnap tették le Dollfuss kancellár emlékére építendő kápolna alapkövét. Az alapkövetésénél Innitzer dr. érsek, Bécs püspöke beszédet mondott:

— A pogányoknál is rosszabb őrlött barbárok embertelen tette oltotta ki hazánk nagy férfiújának életét. Aki még ezek után is rokonszenvez azokkal az istentelenekkel, kik a szörnyű tettet elkövettek s kik az embertelen tett mögött állottak, az nemcsak az osztrák állammal szemben követ el hütlenséget, nemcsak a becsületes emberekkel tagadja meg a közösséget, hanem a művelt emberiséggel is.

— **Schuschnigg Budapestre utazik.** Bécsből jelentik: Schuschnigg miniszterelnök, mint ismeretes csütörtökön Szegedre utazik, ahol megtekinti az ember tragédiája szabadterei előadását. Ugy hírlik, hogy visszafelé az osztrák kancellár Budapestre utazik, ahol Gömbös Gyula magyar kormányelnökkel kíván találkozni.

— **Elmaradt az orosz repülők bucaresti-i utja.** Bucurestiből jelentik: Augusztus 10-én kellett volna Bucurestibe érkeznie a három orosz repülőgépnél, amelyek európai útra indultak. A repülőgépek jelenleg Párisban vannak és visszaadják a francia repülők tavalyi oroszországi látogatását. Az orosz Tass-távíráti iroda most úgy értesült, hogy az orosz repülők Párisból Varsóba repülnek és onnan pedig egyenesen vissza Oroszországba, tehát bucaresti-i útjuk egyelőre elmarad.

— **Ottó találkozik Mussolinivel.** Bécsből jelentik: Politikai körökből származó hír szerint Ottó, kinek tartózkodási helye néhány napig ismeretlen volt, állítólag Olaszországban tartózkodott. A királyfi a legteljesebb inkognitóban tartózkodott Rómában, azonban már hétfőn visszautazott Stenockerzeelbe. Itt csak csütörtökig tartózkodik, majd visszatér Rómába, ahol pénteken találkozik Mussolinivel. Egyébként a Tribuna is megírja, hogy pénteken Mussolini olyan vendéget fogad, kinek látogatása méltán kelt feltűnést Európaszerte.

— **Az aradi állami nyugdíjak kifizetése.** Kedden megkezdődött és ma, szerdán az A, B, C, D kezdőbetűsök kerülnek sorra.

— **Megválasztották a városi bizottságot a villanygyárral lefolytatandó tárgyalások megkezdésére.** Aradváros vezetősége megválasztotta a villanygyári szerződés meghosszabbítására irányuló tárgyalások szakértői bizottságát. A bizottságba a városvezetés részéről a bizottsági alelnökön kívül Vicas Gyula dr. és Vigyázó László bizottsági tagok kerültek, míg szakértőként Trimbitioni Traian iparfelügyelőt, Muresan, Sincai városi mérnököket, Jegesi Károly dr. városi főügyészt, Bakonyi és Klein József mérnököket kérték fel.

Megölte a bika az első spanyol torreadornót

Madridból jelentik: A minap lépett először az aréna homokjára a 24 éves Carmen Cabachó Spanyolország első női torreadora, hogy férfimódra megküzdjön a bikával. Az első spanyol torreadornó debütje súlyos szerencsétlenséggel végződött. A szép Carmen Cabachó ügyetlen mozdulat következtében elesett és nem tudott elég gyorsan felkelni. A megvadult bika rárohant, felnyársalta és feldobta magasra a levegőbe és a torreadornó eszméletlenül terült el az aréna homokján. Carmen Cabachó rövid idő múlva belehalt súlyos sérüléseibe.

— **Adóbonok érkeztek az aradi főpénztárhoz az alábbiak címére:** Papp Tihamér főmérnök 22800 lej, Cretu Marie Ineu 100 lej, Aradi Tanítóképző 100.500 lej, Háziipariskola 29.000 lej, Barbatescu Sava tanfelügyelő 2.400 lej, Bábaképző intézet 8.300 és 78.400 lej, Dr. Hirssohm Jonel Ineu 1.700 lej, Folyammérnökség 60.500 lej, Bogdan Alexa dr. Nadlac 15.600 lej.

— **Hatalmas vihar Chisinauban és Csernovitzban.** Chisinauból jelentik: Tegnap este hatalmas vihar vonult el a város felett. A szélvihar rengeteg ház tetőzetét rongálta meg, a kár jelentős. Ugyancsak nagy vihar pusztított Csernovitzban is, ahol a szélrohamokat jégeső kísérte. A város lakossága a nagy meleg ellen a strandokon keresett enyhülést és a jégeső óriási pánikot okozott. A strandról kitoduló közönség megrohamozta a villamosokat és a tumultuózus jelenetek miatt a rendőrségnek a csendőroket kellett igénybe venni, azonban a rend így is csak nehezen állott helyre.

— **Elmegyógyintézetbe szállították a lövöldöző Gáspáry fivéreket.** Timisoaráról jelentik: Annak idején részletesen beszámoltunk arról, hogy Furlug községben a Gáspáry fivérek, akik nagyobb földbirtokkal rendelkeznek a község határában, fegyverrel lövöldöztek az adóbizottságra, amely hivatalos ügyben jelent meg a két testvér házában. A Gáspáry fivérek a lövöldözés ügyében megindított eljárás folyamán vizsgálati fogságba kerültek. A védők a fivérek szabadlábra helyezését, majd elmeállapotuknak megvizsgálását kérték a lugoji törvényszéktől. A törvényszék a védők érveléseit elfogadta és elrendelte, hogy a két Gáspáryt megfigyelés céljából a lugoji elmeagyógyintézetbe szállítsák.

— **Borzalmas robbanás egy francia villanygyárban.** Párisból jelentik: Saine Villben az itteni villanygyárban óriási robbanás történt. Az épület nagyrésze leégett és a romok alatt három munkás holttestét találták.

— **Gyógyíthatatlan betegsége miatt öngyilkosságot kísérelt meg egy aradi munkás.** Kovács Mihály 38 éves munkás gyógyíthatatlan betegsége miatt ma husz luminál-pasztyillát vett be. A szomszédai fedezték fel öngyilkossági kísérletét és be szállították a kórházba, ahol Németh Miklós dr. helyettes főorvos vette kezelés alá. Gyomormosást alkalmazott és a beteg állapota lényegesen javult.

Megnyilt a barakban

az

8181

ELITE-illatszertár

Olcsó árusítása tovább folyik

— **Meghalt Novac György.** Tragikus körülmények között hunyt el Novac György a dr. Sugár Jenő ügyvéd irodavezetője. Novac György, aki több mint husz esztendeje határtalan lelkiismerettel és munkabírással végezte a rábizott irodai teendőket, néhány héttel ezelőtt influenzában megbetegedett és már úgy látszott, hogy az influenzából kigyógyult. Mintegy két héttel ezelőtt azonban váratlanul agyvérzést érte. A negyven éves tisztviselőt odahaza ápolták kezelőorvosai, akik állapotában javulást láttak. Két heti fekvés után azonban az elmult szombat délutánján ismét agyvérzést kapott és rövid szenvedés után vasárnap hajnalban két órakor kiszünetelt.

Novac Györgyben a fáradhatatlan, munkaköréért rajongó régivágású puritán tisztviselő prototipusa távozott. Hétfőn délután temették el a felső temetőben. Novac György ségai származású volt, akit a temetésen a ségai cigányzenészek a frissen hantolt sírjág kísérték és ott utoljára eljátszották kedvenc nótáit. Temetésén számosan jelentek meg az ügyvédek és ügyvédi-irodák alkalmazottai közül, valamint a törvényszéki tisztviselők, akik koszorukat helyezték el koporsójára.

— **Ötszázmillió dollár kárt okozott a szárazság Amerikában.** Newyorkból jelentik: A beérkezett jelentések szerint a szárazság a természetben és az állatállományban legalább 500 millió dollár kárt okozott. Az Egyesült-Államok területén másodnaponként 200 ezer állatot kellett leöletni, hogy megmentsek őket az elpusztulástól. A leölt állatok husát nem is hozták forgalomba, mert nem akartak konkurrálni a vágóhidakkal. Mindössze legalábbis 25 millió állatot kellett leöletni, ami az egész állatállománynak legalább is 25 százalékát teszi ki.

— **Lopással vádolt aradi asszony.** Az aradi törvényszék szüneti tanácsa ma délelőtt tárgyalta Turceanné, született Herczeg Mária ügyét. A vád szerint Turceanné még a múlt év szeptemberében Párestit Miklós szenátor lakásáról képeket, fehérneműt és ruhákat lopott. A legutóbbi tárgyaláson a vádlott nem jelent meg, mert a rendőrség nem kézbesítette számára az idézést. Turceanné ugyanis Bucurestibe utazott. Tekintettel arra, hogy szökésétől lehet tartani, a bíróság ma elrendelte Turceanné letartóztatását és vizsgálati fogságba való helyezését.

— **Új ajánlatot tett a Banca Victoria Aradvárosának.** Mint ismeretes, Aradvárosának 12 millió lej betéte van a Banca Victorianál, melynek kifizetésére vonatkozólag a város és a bank között szerződés jött létre. A bank a napokban újabb módosítást terjesztett a városvezetés elé, melyben a betét 35 százalékanak visszafizetését ígérik, ha az eddigi öt éves terminust a város hét évre emeli fel. Mivel ilyen százalékarányt a városnak a konverziós törvény is biztosít, a városvezetés a bank ajánlatát egyelőre levette a napirendről.

— **Városi segély Varjassy Lajos árvája számára.** Aradváros vezetősége a város elhunyt egykori polgármesterének, Varjassy Lajosnak Árpád nevű kiskorú árvája számára, Jegesi Károly dr. városi főügyész, mint gyámja kérelmére addig is, míg a kiskorú fiu hozzájuthat édesapja után neki járó nyugdíjhoz, 6000 lej alkalmi támogatást szavazott meg.

— **Gyakran visszatérő székszorulás.** rossz emésztés, vastagbélhurut, felfuvódás, oldalfájás, légzési zavar, szivdobogás, fejnemés, fulladás, szédülés és lehangoltság esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan megelékníti a gyomor és a belek működését, az emésztést rendbehozza, megszabadítja az embert a kellemetlen érzésektől s tiszta fejet és nyugodt alvást terem.

— **Ma az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

FŐIDES: Str. Eminescu,
KÁRPÁTI: Bulevardul Regele Ferdinand,
ROZSNYAI: Piata Avram Iancu,

Levetette magát a hetedik emeletről egy volt osztrák-magyar diplomata felesége

Prágából jelentik: Ma délelőtt tizenegy órakor megdöbbentő öngyilkosság történt Prága egyik legforgalmasabb helyén. A Fochova-trián levő, jólismert Flórapenzió héteemeletes tetejéről az ucca kövezetére vetette magát a panzióban lakó **Bondy Krisztina** nevű harminchét éves asszony, Bondy beynek, a volt osztrák-magyar monarchia törökországi főkonzulának felesége. Az asszony **szörnyethalt**.

Bondy bey, aki Északcehországból származik és aki a szultántól kapta nemességét, hatvanéves korában ismerkedett meg Bécsben az akkor huszéves nővel, akít csakhamar feleségül vett. Néhány évvel ezelőtt a há-

zastársak elváltak egymástól és Bondy Krisztina azóta Prágában élt. A temperamentumos és szellemes asszonyt nagyon szerették a prágai társaságokban. Az utóbbi években barátságot kötött egy prágai gyárossal, egy nős, kétgyermekes családapával. A férfi később barátnője kedvéért elvált feleségétől. Az idők folyamán Bondy Krisztina igyekezett befolyásával hatalmába keríteni a gyáros nagyobbik leányát, igyekezett elidegeníteni édesanyjától, hogy ezáltal magának bizonyos anyagi előnyöket szerezzen. A fiatal leány a válóperben atyja oldalára állott, későbbben azonban lelkiismeretfurdalásai támadtak és öngyilkosságot kísérelt meg.

Meghalt Sieghart Rudolf, a Bodenkreditanstalt egykori vezérigazgatója

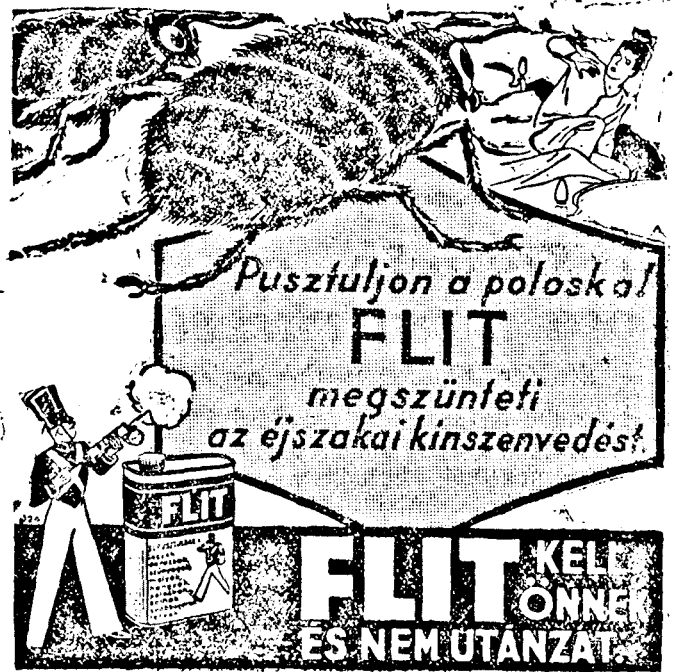
Luzernből érkező jelentés szerint az osztrák politikai és gazdasági élet egyik legértékesebb tagja: dr. Sieghart Rudolf 68 esztendőskorában meghalt. Sieghart komoly és súlyos egyénisége volt a háboru utáni Ausztriának, de nem kisebb jelentőséggel bírt már a régi osztrák-magyar monarchiában is, ahol rejtélyes befolyását mindenütt sokat emlegették. *Bizalmasa volt Ferenc Józsefnek és Ferenc Ferdinándnak* és ez a bizalmi pozíciója a változó osztrák kormányokra állandó befolyást biztosított neki. 1910-ben lépett vissza az állami szolgálatból és elfogadta a Bodenkreditanstalt vezérigazgatói állását, amelyet felkínáltak neki. A Bodenkreditanstalt kezelte a császári ház birtokait és ebben az állásában Sieghart teljesen megnyerte Ferenc József bizalmát.

1916-ban Károly király menesztette, de 1920-ban, a békeszerződések megkötése után Sieghart mint elnök tért vissza a Bodenkreditanstalthoz és elsőrangú szerepet játszott annak további kiépítésében, mikor a londoni Schröder bankhazzal és a Morgan bankhazzal felvette a kapcsolatot. 1929-ben a Bodenkreditanstalt feladta önállóságát. Sieghart visszalépett és az intézet fuzionált a Kreditanstalttal. Betegsége visszavonulásra készítette és Sieghart Párisba költözött. Innen utazott a luzerni sanatóriumba, ahol kiszervekedett.

— **Az aradi rendőrség közlekedésügyi osztálya értesíti a kerékpár-tulajdonosokat,** hogy augusztus nyolcadikán, szerdán és kilencedikén, csütörtökön a számtáblák cserélése szünetel. Az új táblák ugyanis nem készültek el és ezért van szükség a két napos szünetre. Tizedikén, pénteken a lekötött beosztás szerint tovább folyik a számtáblák cserélése.

— **Az állami osztálysorsjáték igazgatósága** arról értesíti a n. e. közönséget, hogy a négy egy milliós vándorjutalmat az eddigi egyik osztályon sem húzták ki, azok az urnában maradtak s így ezek az utolsó V. osztályon lesznek feltétlenül ki-sorsolva. Az V. osztály húzásai augusztus 28-án kezdődnek s szeptember 26-ig tartanak.

— **Szerzői est Savarsinban.** Tegnap este zajlott le a zsúfolt ház és előkelő közönség előtt kesellekcői Majthényi Judit savarsini fiatal urileány szerzői estje, melynek programján román és magyar versek, jelenetek, valamint egy 3 felvonásos szindarab szerepelt. A színmű zövegét írta, főszerepeit játszotta, diszleteit tervezte és rendezte Majthényi Judit, ez a komoly tehetségű fiatal leány. A hatalmas siker részesei a szereplők voltak, akik kifogástalanul látták el szerep-körüket: Keipp Irénke bravuros tánciaival, Puia Magda és Rózsi, Bartha Kató előadókészségükkel, Jalgóczy Irmus és Iluka ének, Paulovits Emmi nagyszerű szavai, Murády Pista konferanszai és az aranyos csöppségek: Steiner Baba és Jalgóczy Jolika, mind részesei a nagy sikernek. Átütő sikere volt Fogyó Honácska rögtönzött sorsjegy vicceinek. Bene Elziska „Jöjj asztalomhoz” című vallásos melodráját adta elő hatásosan, melyet drámai erővel festett alá Fehér Zoltán kísérőzenéje. Legnagyobb sikere azonban G. Várady Hermin és Vajsz Elemér „Ki a vízből” címmel előadott tréfás duójának volt, mely a közönség tomboló követelésére jövő héten reprizre kerül. Aradról és a megyéből számos itt nyaralók lelkesen vettek részt a szerző és a szereplők ünneplésében. (Gé-es)

Az algiri Constantineban a fellázadt mohamedánok pogromot rendeztek a zsidó negyed ellen

Több, mint száz halott, sokszáz sebesült — A katonaság helyreállította a rendet

Az Aradi Közlöny tudósítójának éjszakai jelentése:

Algirből jelentik: Tegnap Constantineban a bennszülöttek és zsidók között személyes differenciák miatt verekezés támadt, amelynek során 200 ember megsebesült, köztük számosan igen súlyosan. Számos zsidó üzletet kifosztottak és felgyújtottak. A véres harcoknak a katonaság közbelépése vetett véget. Egy század szenegáli néger többszáz csendőrrel tegnap Algirből Constantineba érkezett, hogy a rend fenntartásáról gondoskodjék.

A constantinei zavargások a hétfői nap folyamán kiújultak és

egyre veszedelmesebb méreteket öltenek.

Ma délelőtt az arabok óriási tömegei támadásra indultak a zsidó negyed ellen. Újabb véres és öldöklő csata kezdődött. A katonaság és a rendőrség tehetetlenül áll az arabok nagy túlerejével szemben.

A mohamedán tömeg megrohanta a zsidó üzleteket, sorra kifosztotta azokat, majd egymásután gyújtotta fel a zsidó negyed házait.

A zsidó lakosság barrikádokat emelt és azok mögött védekezik az arabok támadása ellen. A hatóságok a zsidóságot támogatják, de nem tudnak fellépni az arabok ellen. A déli órákban teherautókon újabb

katonai segítség indult el Algirből Constantine felé.

A fő kormányzóság intézkedésére ágyukat is küldtek Constantineba. A véres harcok a délutáni órákban még tartottak.

csak most bontakozik ki a maga szörnyű valóságában az eddigi kétnapos véres háboru súlyos vesztesége. Megbízható becslések szerint, a halálos áldozatok száma túlhaladja a százat.

A sebesültek száma több százra rug.

A kedd reggeli párisi lapok részletes tudósításokban számolnak be a Constantine városban lefolyt véres harcokról. A helyzet még mindig igen súlyos és hogy a párisi kormány is aggasztónak látja a helyzetet, mutatja az a körülmény, hogy Carde algiri fő kormányzó félbeszakította a szabadságát és sürgősen visszatért az állomáshelyére. Queuille helyettes belügyminiszter, aki vidéken tartózkodott, szintén váratlanul Párisba utazott a szükséges intézkedések megtételére. Lavant, Constantine város kormányzója, aki a francia fővárosban tartózkodott, utasítást kapott, hogy azonnal térjen vissza a városba.

Hétfőn különböző katonai megerősítések érkeztek Constantine városába, a zavargások azonban újból kiújultak és a vallási villongás véres harcra még a keddre virradó éjjel is tartottak. Ezeknek a harcoknak ismét számos halálos áldozatuk van.

Kiderült, hogy

a mohamedán lakosság valóságban megszervezett zendülésével állanak szemben a hatóságok.

A halottak főleg a zsidók közül kerültek ki. A sebesültek száma többszáz.

A mohamedán bennszülöttek, akikhez a környékbeli bennszülöttek is csatlakoztak, nem kímélik az asszonyokat és gyerekeket sem. Két fiatal zsidóleányt a bennszülöttek borzalmasan megcsönkítettek s mellüket levágták. A két szerencsétlen leány elvérzett.

Constantine városában kihirdették az ostromállapotot.

Algiri többi városából újabb katonai megerősítések érkeztek. A szomszédos városok rendőri csapataival is kiegészítették a karhatalmat. A város fölött repülőgépek jelentek meg s a város főbb utvonalaival feltűzött szuronyu járőrök cirkálnak. A város utvonalaival még mindig nem tudták eltakarítani a vértócsákat, a véres ütközetek nyomait. A zsidó lakosság csoportosan menekül a városból. Most már az a veszély fenyeget, hogy a zsidóellenes mozgalom áterjed az ország többi részére is.

Több környékbeli faluból is zsidóellenes zavargások híre érkezik

és ezek a harcok is számos halálos áldozatot követelnek. A Constantine-ba bevonult katonaság a hajnali órákban heves harcok után helyreállította a rendet a bennszülött negyedben.

Az uccákon feltűzött szuronyu katonai járőrök cirkálnak s az összes házakat átkutatják. A zavargásokban résztvevő mohamedánokat tömegesen tartóztatják le. Reggelig több mint száz mohamedánt szállítottak be a rendőrség fogházába.

URANIA

MA, szerdán 7 $\frac{1}{4}$, 9 $\frac{1}{4}$ órakor utoljára

Olesó helyárrakkal

Nagy kacagó műsor:

Szőke Szakáll
szenzácións vigjátékai.

Jön: A spanyol kölyök és BAER-CARNERA MECCS

SPORT KÖZLÖNY

Braun Kálmán, az AMEFA volt fedezet-játékosa hazaérkezett Franciaországból

— Walter Jánost újabb egyéves szerződés köti idegenbe —

Egy évvel ezelőtt, a mostoha gazdasági viszonyok következtében, egy ismert és közszeretettben álló, szimpatikus futballista vette kezébe a vándorbotot, hogy futballtudását idegenben gyümölcsöztesse. Braun Kálmán, az AMEFA volt válogatott fedezetjátékosa vándorolt ki Franciaországba, ahol Calais-ban, a Racing Clubnál talált kitűnő elhelyezkedést és rövid idő alatt nemcsak pompás jövedelemre, hanem, ami idegeneknek különösen nehéz Franciaországban, közszimpátiára is tett szert.

Közel egy évig tartozott Braun Kálmán az RC Calais kötelékébe, de rövid idővel ezelőtt elfogta a honvágy, rég nem látott családja visszavonozta Aradra és hétfőn délután, két-napos utazás után, meg is érkezett. Elutazása előtt a jobbnál-jobb ajánlatokban dűskálhatott, de sem a Sporting ajánlatát (1800 frank havi fizetésért trénernek), sem az FC Charleville-ét (1500 frank havi fizetés), sőt még az algiri bajnok St. Eugéniosie-ét (1600 frank havi járuléka) nem fogadta el, hanem hazajött családjához, barátaihoz.

Braun Kálmán Calaisban szinte tökéletesen megtanult franciául és érdekes epizódokat

mesél pompás élményeiről.

— Csapatunk, amelyben Walterrel együtt játszottunk, néhány igen szép eredményt ért el, így többek között megnyertük az FC Five (Varjassy II. volt csapata) előtt az északi kupát. A kupameccsek során a Ped Start és az Olympique Lille-t egyformán 3:2 arányban győztük le, de megvertük a jóhírnevű Excelsior Roubaix-t 4:3-ra, sőt Angliában is meccselünk és pedig Falkstoneban, itt 5:1-re győztünk.

— Walter most igen nagy formában van, az ifthoniak rá sem ismernének. Most kötött új szerződést Lensben, ahol 1400 frank (cca 9000 lei) fizetést kap és egy éves szerződést kötöttek vele.

— Most a szezon megkezdéséig Aradon maradok, ezután igyekszem elhelyezkedni, hiszem, hogy nem lesz túlnehéz, ugyanis szám szerint 12 ajánlatom van különböző romániai csapatoktól, közülök számos divízióbeli egylettől. Természetesen még nem döntöttem és most egyelőre örülök annak, hogy hazajöhöttem és szüleimet, feleségemet és gyermekeimet egészségben találtam.

Nem látjuk be,

mi értelme van az állandó kísérletezéseknek, új, még nem teljesen érett, vagy már elvirágozott játékosok kipróbálásának. Az erő vitathatatlanul az egységben rejlik és az a futballcsapat, amely — ha nem is rendelkezik 11 klasszis játékosal, de egy jól összedolgozott és hétről-hétre ugyanazon összeállításban kiálló gárdával bír — feltétlenül többet és jobbat fog produkálni, mint az az együttes, amely összeállítását hétről-hétre változtatja.

A Gloria-CFR, mint azt a nemzeti bajnokság 1933-34. évfolyamának őszi meccsei bebizonyították, kétségtelen kvalitásokkal rendelkezik és tavaly őszi sikereit főként annak tudhatja be, hogy csapatán nem eszközölt változtatásokat. Most egy sokkalta nehezebb próba előtt állnak a nemzeti bajnokságban szereplő csapatok: az 1934-35. évben egy csoportban 12 csapat fog küzdeni és ebben a konkurenciában dicséretesen szerepelni nemcsak a Gloriának, hanem Aradnak is dicsőségére válnék. A tavaszi szezon közepén a Gloria-CFR elhatározta, hogy a hátralévő meccseit egy és ugyanazon csapattal játssza le és mi történt, a hátralévő négy mérkőzés közül kettőt sem játszottak le ugyanabban az összeállításban. A Gloria vezetőségének nincsen nehéz dolga a csapatösszeállítását illetőleg, hiszen a standard együttes adva van:

Sabau—Husztik, Valentir—Szabó, Faur, Pecican—Igna, Marianut, Dobra, Fodor, Mercea.

Ezzel a csapattal kellene a Gloriának a szezont megkezdeni és ha lehetséges, ezzel is befejezni. Esetleges változtatásra csakis egyik, vagy másik játékos sérülése lehet az ok. Ha a szavunk nem lesz puszta szózat, hanem meghallgatásra talál, akkor a Gloria-CFR csapata még sok dicsőséget fog szerezni egyesületének és megbecsülést Aradváros futball-sportjának!

O Döntetlenül játszott a Sebisana Brádon. Brádon szerepelt a jóképességű sebisai csapat és 2:2 (0:0) arányú döntetlent ért el a Juventus-szal szemben. A gólokat Gulyás és Vesa, illetve Clesiu és Drincu (11-esből) lőtték.

O Patria Chisineu-Cris—CS Sfântana 5:1. A Sfântanan megtartott mérkőzésen a chisineu-i csapat nagy fölényben játszva, könnyen győzött. A gólokon Gross, Popa, Gáspár, Cordos és Siminicu, illetve Nagel osztoztak.

A futballszövetségtől kért védelmet a CAO a denúciálások ellen

Oradeáról jelentik: A CAO, amelyet Bartha és Feuerstein játékosok ellen indított nemzetgyalázási perrel egyidejűleg felfüggesztettek, a következő táviratot küldötte a futballszövetséghez: „Nem tudjuk elviselni a helyzetet. Feljelentettek a katonai hatóságoknál azon a címen, hogy egyes játékosaink meg nem engedett szavakat használtak. Mivel ostromállapot van, a Crisana sportszerűtlen eljárása megsemmisítheti egyesületünket. Mint a FRFA tagja, segítséget és közbenjárást kérünk. Kérjük, Davila ezredes és Luchide főtitkár sürgősen Oradeára való küldéséi”. A Crisana eljárása, amely szerint hatósági segítséggel akarja tönkretenni a CAO-t, egész Oradeán kínos feltűnést keltett.

O Nitescu győzött a Tour le Roumaine második csapattal. Hétfőn bonvolitották le Buzeu és Braila között 110 kilométeres távon a Tour de Roumaine második szakaszát, amelyen Nitescu győzött 4 óra 20 perc idővel. Az első szakasz győztese, a bolgár Nicoloff harmadik helyen végzett.

O Uj atletikai világrekordok. Az oslói atletikai verseny második napján két új világrekordot állítottak fel az amerikai atléták: 500 méteren Eastman 1 p. 02 mp. 110 méteres gáton pedig Beard 14.2 mp. új világrekordot ért el.

Állami kezelésbe került Moneasa, amely az ország legolesőbb fürdője lett

— Fél millió lejt fektetett be a minisztérium a modernizálási munkálatokba —

Moneasa, augusztus.

A fürdőszezon kellős közepén vagyunk, de a modernizálási munka Moneasán még teljes energiával folyik. Kevesen tudják, hogy Moneasa fürdő az idén nagy változásokon ment át. A fürdőt ugyanis az egészségügyi minisztérium vette saját kezelésébe és körülbelül fél millió lejt állított be költségvetésébe, a fürdő modernizálási céljaira. Teljesen átalakították a szállodákat, amelyek modern, új butorokat kaptak és a fürdőtelep minden részében látható az az odaadó munka, amelyet a minisztérium fürdőigazgatóként kinevezett tisztviselője Netcu János végzett, aki rövid idő alatt nagy népszerűséget vívott ki a közönség körében előzékenysége folytán. Moneasa, amely Arad-

Oroszországi betörők kiraboltak egy oradeai kereskedőt

Különös és nem mindennapi ügyben nyomoz az oradeai rendőrség. Lajos Ábrahám oradeai kereskedő megjelent a rendőrségen és előadta, hogy a napokban jelentkezett nála két férfi, akik magukat oroszországi kereskedőknek mondták és nagy üzletet akartak vele lebonyolítani. A nagyszabású üzleti tárgyalásokat egészen zavartalanul és csendben bonyolították le, míg egy nap a tárgyalások közben egyszerre csak felemelkedtek helyükről az idegenek és közölték, hogy a vásárláshoz szükséges pénzt szállójukban hagyták és ezért eltávoznak, de rövidesen visszatérnek.

Lajos Ábrahám várt egy darabig, azonban üzlettársai sokáig nem mutatkoztak és ezért azt hitte, hogy baj érte őket. Eltávozott hazulról, hogy az oroszországiakat megtalálja, azonban a két férfit sehol sem találta. Néhány órai keresés után ismét hazafelé vette útját és odahaza megdöbbenve fedezte fel, hogy lakását kirabolták. Mintegy félmillió értékű holmit és készpénzt, valamint valutát vittek el tőle az ismeretlen tettesek. Lajos Ábrahám a betörés után két nappal tett csak feljelentést a titokzatos oroszországi vevők ellen. Állítása szerint azért nem tett mindjárt feljelentést az esetről, mert félt, hogy az idegen valuták miatt megbüntetik. A rendőrség nyomoz az ügyben és annyit már sikerült megállapítani, hogy a két vevő, ismert és tényleg oroszországi származású betörővel azonos.

50.000 lejt ajánlott fel

a Polgári Jótékony Egyesület az aradi Kereskedelmi Testületnek egy 1874-ből származó szolgálmi jog törlesztéért

Érdekes fordulat állott be annak az átiratnak ügyében, amelyet nemrégiben az Aradi Polgári Jótékony Egyesület az Aradi Kereskedelmi Testület vezetőségéhez intézett. Az átiratban — mint arról az Aradi Közlöny már beszámolt — az egyesület egy szolgálmi jog törlesztéséhez való hozzájárulást kért. Ez a szolgálmi jog még 1874-ből származik, amikor a Kereskedelmi Testület a Mocióni-ucca sarkán lévő ingatlanát a Polgári Jótékony Egyesület rendelkezésére bocsátotta azzal a feltétellel, hogy az ingatlan telekkönyvi lapján a testület javára szolgálmi jogot vezessenek be. A Polgári Jótékony Egyesület egyben kötelezettséget vállalt arra, hogy két ágyas szobát tart fenn, arra rászorult, beteg kereskedelmi alkalmazottak részére. Az egyesület a telket most parcellázni akarja és ezért hozzájárulást kért a testülettől a szolgálmi jog törlesztéséhez.

A Kereskedelmi Testület választmánya legutóbb foglalkozott is az ügyvel és arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szolgálmi jog törlesztéért ellenszolgáltatást kér az egyesülettől. Erre vonatkozólag meg is indultak a tárgyalások és a Polgári Jótékony Egyesület írásos ajánlatában most azt közölte a testülettel, hogy a szolgálmi jog törlése ellenében 50 ezer lejt halandó a Kereskedelmi Testületnek kifizetni. Az ajánlattal a közeljövőben foglalkozik a testület választmánya, majd pedig a közgyűlés. Tekinettel arra, hogy a Kereskedelmi Testület segíteni kíván a társegyesületen, ezt az ajánlatot előreláthatólag úgy a választmány, mint a közgyűlés magáévá teszi.

megeye legszebb fürdője, egyúttal a legolcsóbb is, amennyiben már 30 lejtől kapható a szállodában csinosan berendezett szoba. Az ellátás is rendkívül olcsó és a fürdővendégek körében általános szeretetnek örvendő Kaufmann-család, amelynek két vendéglője van a telepen, mindent elkövet arra nézve, hogy mindenki kellemes impressziókat szerezzen moneasai nyaralása alatt. A fürdőigazgatóság és Kaufmannék igyekezete meg is hozta a kellő eredményt, amennyiben aradi, timisoarai, oradeai és bucarestii vendégek egész tömege keresi fel a fürdőt, amelynek vezetői nagyszerűen sikerült kirándulásokkal szórakoztatják a vendégeket. Moneasa idei szezonya — dacára a késői megnyitásnak — várakozáson felüli sikerrel kecsegtet. (M.)

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az aradi gyáripár és kereskedelem küzdelmei a súlyos devizahiány miatt

Tegnap ismét megnyílt a román-német clearing. — Jelentősen szűk a Nemzeti Bank aradi fiókjához

Csaknem két év óta a kontingentálás, kompenzálás, hivatalos és magán-clearing, export-prémiumok, ki- és beviteli tilalmak utvesztői között bukácsol az aradi és általában a belföldi gyáripár, a kereskedelem és a hitelélet gondokkal terhelt minden reprezentánsa. A laikus közönségnek alig lehet fogalma azokról a nehézségekről, amelyekkel ma az iparnak és kereskedelemnek meg kell birkóznia, ha el akarja kerülni a teljes megsemmisülést. A külföldön már éveket ezelőtt megkezdett önállósági politika következtében nálunk is szigorú védelmi intézkedéseket kellett bevezetni. Kezdetben csak kontingentáltunk, majd rátértünk az árucserére, de ezek az újítások csak részben oldották meg a súlyos problémákat. Kiderült, hogy a hivatalos clearing-szolgálat nem bírja kielégíteni a gazdasági élet szükségleteit és ezért megszületett a magánátutalási rendszer, a privát clearing, amely edestestvére a fekete tőzsdének. A behozatalt korlátozó intézkedésekkel a legfelsőbb fórumok támogatták ugyan a belföldi gyáripárt, amely kétségkívül jól fejlődött, azonban a nyersanyag behozatali tilalom és a súlyos devizahiány majdnem katasztrófális helyzetbe juttatta a gyárak egy részét, amelyek a devizahiány miatt nem bírnak a külföldről elég nyersanyagot behozni. Nyersanyag nélkül nincs gyáripár, viszont a külföldi szállító a nyersanyagot csak külföldi devizáért, másszóval: prima valutáért adja. Ez az, amiben nálunk óriási a hiány és ez zavarja meg ki- és beviteli kereskedelmünket.

Itt van például az aradi piac összeköttetése Németországgal, Magyarországgal és Csehszlovákiával, amelyekkel igen szoros kapcsolatban állt. De a korlátozó intézkedések miatt a Nemzeti Bank aradi fiókjá legutóbb is kénytelen volt megszüntetni a német clearing igénylési kérvények elfogadását, mert a két ország árucseré-egyensúlya megbillent. Munkatársunk ma arról értesült, hogy több hetes szünet után a jegybank aradi fiókjá ismét

megkezdte a német számlára szóló befizetési kérvények elfogadását és két nap óta tömegesen nyújtják be az érdekeltek a kérelmeket. Mivel azonban a Nemzeti Bank fiókjainak nincs joguk az aprobációra, Bucurestibe kell küldeniök a kérvényeket és a feleknek addig kell várni, amíg a központ a szükséges devizákat kiutalja. A napokban is nagymennyiségű aprobáció érkezett az aradi bankfiókhoz, de hiányzik a legfontosabb fizetési eszköz: a külföldi deviza, amely nélkül az aradi vevő nem bírja kiegyenlíteni külföldi árutartozását. És mi ennek a következménye? Az adós kénytelen a külföldi hitelezőtől folyton halasztást és újabb hitelt kérni, nehogy nyersanyag, vagy áru nélkül maradjon, mert ez esetben a gyár beszüntetheti üzemét, a kereskedő pedig bezárhatja üzletét. Ez ügyben felvilágosítást kértünk az egyik beavatott fórumtól, ahol a következőket közölték velünk:

— A belföldi vevő hitelben vásárolja meg a külföldi nyersanyagot és a készúrát és a Banca Nationala az áru beérkezésétől számított három hónap múlva aprobálja a deviza igénylést. A jegybank természetesen devizakészletének arányában utalja ki a külföldi fizetési eszközt, illetve elfogadja lejben a külföldi számlára történő befizetést. Legújabbán Csehszlovákiával új kompenzációs egyezményt kötöttünk, de az aradiak és aradmegyeiek alig veszik igénybe ezt az árucseré-lehetőséget. Ugyanez a helyzet Magyarországgal szemben is, mert nem volt exportlehetőség.

A cseh clearing-forgalomban az igénylés erős, mert a Nemzeti Bank ötezer csehszlovák szülő számlák átutalását 4.16-os alapon engedélyezi a hivatalos clearing útján.

A helyzet tehát sajnos most sem javult és ezért nemcsak a bucarestii, hanem a vidéki gazdasági érdekképviseletek is újabb nagy akcióra készülnek a ki- és beviteli korlátozások megszüntetése érdekében. (B—r.)

Nemzetközi döntőbírósg fogja elhatározni, hogy aranyban kell-e visszafizetnünk az angol kölcsönt

— A Times 29 százalékos kiegyezés mellett cikkezik —

Slavescu pénzügyminiszter a kormány megbízásából tudvalevőleg már aláírta a külföldi hitelezőkkel kötött új pénzügyi egyezményt, most azonban két londoni bankházzal: a Lázár Testvérek és a Hambros-céggel kötött kölcsönszerződés miatt keletkezett differenciát nemzetközi bíróság elé viszik és ez a választott bíróság fogja kimondani azt, hogy a Román Autonom Pénztárak (C.A.M.) által garantált kölcsönt aranyban kell-e visszafizetni, vagy nem?

A fenti két londoni bankház 1929-ben 7 és fél százalékos évi kamattal többmillió angol font kölcsönt folyósított Romániának, amely fedezetül lekötötte az autonóm pénztárak bevételét. Mivel a kölcsön felvételekor az angol fontnak aranyértéke volt, az angol hitelezők a mostani visszafizetésnél az aranyárításnak megfelelő összeget követelnek, holott az angol font tudvalevőleg időközben 25—30 százalékos veszítet aranyértékéből. Románia megbízottjai arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a kölcsönszerződésből hiányzik az „aranyban való visszafizetés” klauzula, így mi a hivatalosan leértékelt fonsterlinggel is kiegyenlíthetjük a tartozást. A két bankház ragaszkodott az aranyban való fizetéshez és mivel az adós és hitelező között másképpen nem lehetett áthidalni az ellentéteket, megállapodtak abban, hogy az ügyet nemzetközi döntőbírósg elé viszik. A CAM hivatalosan közölte a londoni hitelezőkkel, hogy a döntőbírósg határozatát magára nézve kötelezőnek fogadja el.

Egy másik angol kölcsönügy elintézése is aktuálisra vált most. Több londoni hitelező 1922-ben évi 4 százalékos kamatozás mellett több millió angol font kölcsönt folyósított, amelyből még egymillió 432 ezer fonsterlinget nem fizettünk vissza. Mivel Románia jelenlegi kor-

mánya súlyosnak találja a kölcsön visszafizetésének feltételeit, elhatározta a törlesztés felfüggesztését. Ha azonban ezt szigorúan megakarná valósítani, úgy a kölcsön visszafizetendő összegének kétharmad része elérte volna a határértéket és ezért a hivatalos angol pénzügyi körök is a békés meggyezés szükségességét hangoztatják. Slavescu pénzügyminiszter Párisban olyan új egyezményt kötött, amely szerint egyelőre három évre, évenként 14 és fél százalékos amortizációs törlesztésre kötelezi magát az ország. Ezt a megállapodást Bucarestben revízió alá vették és a kormány úgy határozott, hogy a fenti egymillió 432 ezer fonsterlingnek összesen csak 29 százalékat fizeti vissza s ezzel felszabadulna az évi 14 és fél százalékos törlesztés alól. Az angol hitelezőknek már hivatalosan is megette ezt az ajánlatot és a Times, az angol kormány hivatalos lapja tegnap kedvezően kommentálta ezt az új kiegyezési javaslatot, mert a cikk szerint az adós állam a jelenlegi súlyos gazdasági viszonyok között ennél magasabb kvótát nem vállalhat.

— Kereskedelmi képviselőink a keleti államokban. A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: A keleti államokra vonatkozó kereskedelmi kapcsolatok kérdésében az érdeklődők Románia következő kereskedelmi képviselőihez fordulhatnak. Törökországra vonatkozólag: Merko Rihim Han Istanbul, Quai Galata; Görögországra vonatkozólag: Légation Royale de Roumanie Athènes, Rue Merlin 5; Szíriára és Libanonra vonatkozólag: Consulat Royal de Roumanie, Beyrouth, Rue Allenby; Palesztinára vonatkozólag: Chambre de Commerce Palestino-Roumanie, Jaffa, P. O. B. 41.

— A dollár újabb hivatalos leértékelése. Párisból azt jelentik, hogy a New-Yorkból odaérkező kábeltudósítás szerint, a New-Yorkban legutóbb tartott pénzügyi konferencián elhatározták a dollár újabb leértékelését, ami már inflációs jellegű lenne. Roosevelt ugyanis állítólag elhatározta, hogy nem áll meg a megkezdett uton és megvalósítja az inflációt.

— Románia kiviteli kvótája Franciaországba. Az 1934. év harmadik negyedére Románia részére a következő kiviteli kvótát állapította meg Franciaország: 22 kó. 450 bárány, 400 métermázsas friss bárányhús, 130 métermázsas tojás, 11.000 métermázsas préselt pogácsa, 200.000 métermázsas cincaním és 100.000 métermázsas kőfogu-tengeri.

— Emelkedik az árpa ára. Bucarestből jelentik, hogy a gabonapiac megszilárdult és nagy kereslet indult meg az áruk iránt. Különösen az árpa ára emelkedik és ezidőszereint vagononként 27 ezer lej. A külföldi gabonapiacokon is nagy az élénkség. Rotterdamban az árpa mázsánként 20 centtel emelkedett.

— Személyvonaton is szállítható ásványvíz. Bucarestből jelentik: A belföldi ásványvizek terjesztésének elősegítése végett, a CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amelyvel megengedi, hogy az ásványvizeket személyvonatokon is szállíthassák a speciális vámtarifa 9. szakasza szerinti viteldíjjal.

— Évente hatvan millió lej jövedelme van az államnak a vadászatokból. Bucarestből jelentik: A földművelésügyi minisztérium vadászati osztálya most hozta nyilvánosságra azt a hivatalos kimutatást, amely szerint évente hatvan millió lej jövedelme van az államnak a vadászatokból. Ezzel szemben az egész ország vadászati szolgálatának kiadása 5 millió 691 ezer lej. A fenti jövedelemben nincs benne az, amely a vadász-zsákmányok exportjából származik.

— Rapid- és gyorsvonatokon is szállítható friss gyümölcs. Az államvasút vezérigazgatósága elhatározta, hogy augusztus 10-től kezdve, fuvarlevél alapján, személyvonatokhoz csatolt teherkocsikban, vagy gyorsvonatokon is szállítható a friss gyümölcsök, úgy vagonokéban, mint kocsikban csomagolva, akár belföldre, akár külföldre küldik is az árut. Ez alól kivétel a Brassó-Bucaresti vonal és a Bucaresti-Focsani vonal, amelyen a személyvonatokon nem, hanem csak a gyorsvonatokon lehet szállítani. Kizárólag a gyümölcs-szezonban azonban az egész ország területén úgy személy-, mint rapidvonatokon is vihető a friss gyümölcs. Kedvezményképpen kivesszik a gyümölcsöt az augusztus 15-én életbelépő helyi árutaksa emelkedő illeteke alól.

— Mintavásár Szalonikiben. Szeptember hó 9-ikén nyílik meg a szaloniki-i nemzetközi mintavásár. A részvételi feltételek megtekinthetők az aradi Kereskedelmi és Iparkamara-nál.

— A Consum új száma dr. Hantos Elemér vezércikkét közli a dunai államok vámszövetségéről, amelyben megállapítja, hogy a dunai államok kereskedelempolitikai összefogása vagy egy preferenciális vámrendszer, vagy egy vám- és gazdasági szövetség révén valósítható meg. Fizetésképtelenségek, új cégek és cégváltozások, Közszerelvények és árlejtések első forrásból olvashatók a Consumban. Kérjen mutatószámot a kiadóhivaltól, Cluj-Postafiók 127. (Str. Iuliu Maniu 3.)

8 olcsó nap Szovatán

augusztus 28-tól szeptember 5-ig

L. 11210.—

Elsőrendű lakás, kitűnő ellátás, zene és gyógydíjak, borralalók a vonattól való beszállítás, a szállodából a vasúthoz való kiszállítás, kirándulások, szórakozások, tánc, stb.

Csak Europa-szelvényfüzetekkel!

Időjekorán való jelentkezések:

Sándor (Europa) hivatalos menetjegyirodában Bulv. Reg. Maria 10.

a megyei prefektúrával szemben.

CONSUM tagok készpénzre 6 havl részletre vehetnek részt.

Indian védjegyü original **Syracuse** csapágyfém felülmul minden más csapágyfémét, kapható az ország minden nagyobb vaskereskedésében és műszaki üzletében.

A harmadik nagy nyereség Erdélyben

A cluji Ilescu-bankház hagyományos szerencsése

Alig adtunk hirt az erdélyi nagyobb osztály-sorsjáték nyereségeiről s ma arról értesülünk, hogy a IV. osztály 100.000 lejes nagy nyereseményét a cluji Ilescu-bankház vevői nyerték meg a 22707 számú sorsjeggyel. A sorsjegy négy negyed részéből állott s a nyerők: Seres Béla zalauzi könyvkereskedő, Cornel Ionescu cluji reptilórajbeli kapitány, Renner János gyáros és társai Clujról és C. M. cluji magánhivatalnok. Mint érdekes, de nagyon megszívlelendő dolgot említjük meg, hogy a nyerő sorsjeggyel két játékon keresztül L. I. mérnök játszott, azonban a III. osztályra már nem ujtotta meg a sorsjegyet s így az a fenti szerencsés vevőknek lett eladva.

Az esettel kapcsolatosan kérdést intéztünk Ilescu vezérigazgatóhoz, aki érdekesen világított rá a játékosok mentalitására.

— Minden húzáson megismétlődik az a dolog, hogy némelyek elmulasztják megújítani sorsjegyüket, amit aztán másnak adunk el. A sajtóságos véletlen játéka aztán, hogy a nagyobb nyeresemények éppen a megújítani elmulasztott nyereseményekkel történnek. De teljesen logikátlan az eljárása annak a játékosnak, aki játék közben hagyja abba a játékot, mert míg pl. az első négy osztályon összesen circa 40 millió lejt sorsolnak ki, addig az utolsó játékon több mint hatszor annyi, felül a 240 millió esik kisorsolás alá.

Kezlődik a palesztinai utazások ideje!

Vegye igénybe a pontos és kényelmes S. M. R. (Serviciul Maritim Roman) hajókat.

Csoportoknak jelentős kedvezmények!

Kérjen bővebb információt az indulásokról és viteldijakról a S. M. R. képviselőjétől:

Künstler utazási és vizumirodától
Arad, Bul. Reg. Maria 24.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
feln.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, AUGUSZTUS 8.

Bucuresti, 13: Déli zene lemezek. 13.45: Könnyű lemezek. 14.40: Könnyű lemezek. 19.05: Rádiózenekar. 20.15: Rádiózenekar. 21.15: Albu Sandu hegedű. 22.30: Broasca N. klarinét-versenye. Spohr: Adagio, Weber: Változatok klarinét- és zongorára. Moszkovszkij: Két spanyol tánc. 23.30: Zene a Cina-vendéglőből. Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Felolvasások. Közben hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Szervánszky szalonzenekar. 14.30: Csóka Jancsi és cigányzenekara. 16.30: A rádió diáklőrlője. 17: „Vigyázzunk a villannyal.“ 1: A gyarmati kérdés és a nagyhatalmak. 18.35: Berend Endre szalon- és jazzzenekarának műsora. 19.35: „Magyar esélyek a magdeburgi uszó Európa-bajnokságon“. 20: Fenyves Lóránd Ervin hegedű, zongorakísérettel. 21.15: „Denevér.“ Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerezte Strauss János. Közvetítés a növénykertből. 22.10: Hírek. 0.30: Aradi Farkas Sándor és cigányzenekara muzsikál. — Bécs. 13: Lemezek. 15.10—15.30: Művészlemez. 17.40: Glich Rudolph zeneszerző művei. 18.40: Filmzene lemezek. 21.25: Bécsi kamarazenekar Hajós Magda hegedűművésznővel. 23: Pfeifer fuvózenekar. 23.30: Salzburgból az ünnepi játékok városából (esperanto). 0.40—2: Tánclémezek. — Belgrád. 12: Lemezek. 13.05: Rádiónégyes. 19.30: Népdallemezek. 20.20: Sztaiacs Nada dalestje. 23.50—0.30: Zene a Domovina-vendéglőből. — Breslau. 13: Szórakoztató zene. 14.45: Az ifjúságról szóló zeneművek lemezek. 17: Salzbrunn fürdő zenekara, szórakoztató zene. 20: Rádiózenekar. 23.45—1: Táncczene. — Deutschlandsender. 14: Vegyes lemezek. 16.15: Gyermekdalok. 19: Lenzmann hegedűművész játéka. 20.10: Hagedorn Meta zongorázik. — Kassa. 12.30: Oláh K. cigányzenekara. 19.55: Magyar hírek. 20.30: Zathureczky Ede hegedű. 22: Rádiózenekar. — Königsberg. 14.05—15.30: Lemezek. 17: Opérai zenekar. 20: Tarka-est zenével. 23.40—24: Táncczene egy zopotti szállóból. — Lipcse. 13—15: Szórakoztató zene. 15.50: Ifjú zeneszerzők művei. 17: Rádiózenekar. 22: Szórakoztató és táncczene. — Milano. 12.30: Vegyes

Az „Aradi Közlöny“ Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu“-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei. Picadilly-kávéházzal szemben.
Calea Victoriei és Bulevardul Academie mindkét sarkán.

„Athene Palace“ szállodával szemben levő sarkokból.

„Grand Hotel“-l szemben. a főposta sarkán.

zene. 13.20: Lemezek. 14—15.15: Malatesta kamarazenekar. 18.10: Nanni énekesnő, Rozzi hegedű és Golisciani csellóművész hangversenye. 21: Lemezek. 22.30: Szimfónikus hangverseny. — Pozsony. 11.25: Magyar hírek. 13.10: Hírek, lemezek. 14.20: Lemezek. 14.40: Német és magyar hírek. 19: Lemezek. 19.15: Magyar műsor. 20.30: Mandolin-ötös. — Varsó. 13.10: Operett- és filmlemezek. 14.05: Könnyű zene. 17: Jazz. 19.30: Lemezek. 20.15: Kávéházi zene. 21.12: A rádiózenekar könnyű zenéje. 13.12: A szimfónikusok lengyel estje.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 9.

Bucuresti, 13: Déli zene lemezek. 13.45: Könnyű lemezek. 14.40: Könnyű lemezek. 19.05: Ionescu-zenekar. 20.45: Verdi: Rigoletto, opera lemezek. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Felolvasások. Közben Hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: B. Zala László zongorázik, Lakatos Árpád szaxofonozik zongorakísérettel. 14.30: Zenekari hangverseny. 17: Csengery Moma meséi. 18: Fehér Pál énekel zongorakísérettel. 18.35: „A jubiláló hálókocsi“. 19.10: Bura Géza és cigányzenekara. 20: „Nógrád, Gömör, Zólyom iparvidékei és őserdeiben“. 21.15: Kis színpad. „Az orosz gróf“. 22: A Royal-jazz-zenekar műsorának közvetítése. 22.40: Hírek. 23: Budapesti Hangverseny Zenekar. 24.30: Magyar Imre és cigányzenekara muzsikál. — Bécs. 13: Lemezek. 14.10: Déli zene. 15.10: Művészlemez. 17.40: Weinschenker Jozefin szoprán énekel. 18.30: Kivánságlemezek. 21.10: Rádiózenekar. Mihásich orgonaművész. 0.20—2: Hermann-jazz. — Belgrád. 12: Lemezek. 13.05: Rádió-négyes. 19.30: Rádiónégyes. 20.55: Lemezek. 21: A királyi gárda fuvózenekara. 23: Tánclémezek. 23.50—0.30: Vendéglől zene. — Berlin. 14.15: Kedveit lemezek. 17: Wagner: Az istenek alkonya, opera Bayreuthból. 20: Az istenek alkonya II. felvonása. 24—2: Kis rádiózenekar. — Deutschlandsender. 14: Cirkuszi és varieté-zene lemezek. 16.15: Bécsi keringők és dalok lemezek. 17: Wagner: Az istenek alkonya, közvetítés Bayreuthból. — Kassa. 12.30: Lemezek. 13.30: Rádiózenekar. 14.30: Magyar hírek. 19.50: Lemezek. 19.55: Magyar hírek. — Königsberg. 12.30: Operai zenekar. 14.05—15.30: Vegyes lemezek. 16.30: Zeneszerzők gyermekjátékai. 17: Wagner: Az istenek alkonya, közvetítés Bayreuthból. 24—1.30: Szórakoztató és táncczene. — Lipcse. 13—15.30: Szórakoztató zene. 16: Vidám lantdalok. 24: Szerenádok lemezek. — Milano. 12.30: Trío. 13.30: Lemezek. 14.10—15.15: Vegyes zene. 18.10: Tánclémezek. 20.15: Lemezek. 21.45: Luigi és Ricci: Crispino de la comare, háromfelvonásos vígopera. — Pozsony. 11.25: Magyar hírek. 13.05: Lemez. Hírek. 13.15: Lemez. 14.30: Német és magyar hírek. 18.55: Lemez. 19.15: Magyar műsor. 20.35: Lemez. 23.45: Magyar hírek. — Varsó. 13.10: Bécs a zenében. 15.15: Lemezek. 17.20: Könnyű zene. 18: Lemezek. 18.15: Kutnei Gizella énekel. 18.30: A kalowicei Ogniwo dalok hangversenye. 20.15: Burkath László zongorázik. 21.12: Könnyű zene. 23.45: Tánclémezek.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lej.** Minden további ára **10 szög** csupán **2 szög 2 lej.**

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. — Telef. : 151

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Jó karban lévő autót keresek megvételre. 4, esetleg 6 üléses. — Címetek az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 3192

Cukrászknak vagy otygyárnak való keverőgép eladó. Str. Horia 4. sz. házban házmesternél. 3189

ALKALMI VÉTELEK! Komplettnél szoba 14.000 lej, hálószobák 1600 lej, fehér konyha, Singer varrógépek, ebéd-16 kredencek 1800, székek, fotelok, ebéd-16 divány, márkás zongorák 6000-tól, csillárok, órák és perzsaszőnyegek, íróasztalok, dísztárgyak, ezüstök, ázletberendezések, schöberli fotel, kasszák, fali tükrök, ágyceték, kőgép 1800-tól, légszűrőrekesztő szűrőtárgyakra a legmagasabb összeget csak az általunk képviselt tímszoarai zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO“ biz. üzlet Bul. Reg. Maria 12. Dacia mellett.

Vadászfegyvert 16 vagy 20 kaliberűt, kakasnélküit, lehetőleg ejektorost vennék. Urbán József, Chisineu-Cris. 3190

Egy kis Wertheim kassza jó állapotban

megvételre kerestetik

Címetek az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérjük leadni.

ZONGORA, rövid, keresztűres, világ-márkás „Erste Produktiv Genossenschaft“ eladó. Sándor fényképész, Bul. Reg. Regele Ferdinand 22. 3191

LAKÁS.

Kiadó különbejáratu szoba teljes ellátással 1—2 szobányi fiatalember vagy diák részére, Bul. Carol 81., I. em., 4

Parkra nyíló

4 szobás magasföldszintes uri lakás. november 1-re átadó. **Bulevard Dragalina 14.** Parcul Eminescu-val szemben. 3194

ALKALMAZÁS.

DEUTSCHE Korrespondentin mit französischen, ungarischen Sprachkenntnissen sucht Stellung evtl. halbtägig oder stundenweise Zuschriften unter „Verlässlich“ an Redaktion erbeten 3133

URI HAZAKHOZ ajánlkozok francia—angol varrónő, aki speciális gyógyhaskótket, fűzőket és melltartókat is készít. Boross-ügyndőség, Bratianu 21. 3193

Keresek jólfűző minden-szakácsnőt, ki regáti konyhát ért, szeptember 1-re. Címetek az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 3196

IZR. IRODISTANÓT nagyobb gyakorlattal keres vállalat. Kezdek ne írjanak — Ajánlatot „Gyakorlat“ jellegre az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalába kérünk. 3195

OKTATÁS.

Internatul de fete evreiesc.

Izr. Leányinternátus felvesz bentlakó növendékeket. Kitűnő ellátás és correpetálás. Prospektust küld: **Steiner, Strada Iosif Vulcan 4.**

KÜLÖNFÉLÉK.

BÉCSBE UTAZOM. Megbízásokat vállalkozok: Friedmann, Str. Bratianu 16. Telefon szám 585. 3182

Beraktározást nagyon olcsón vállal Comissio, Dacia kávéház mellett.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Távirat cím: „HUNGARIOTELE“.